

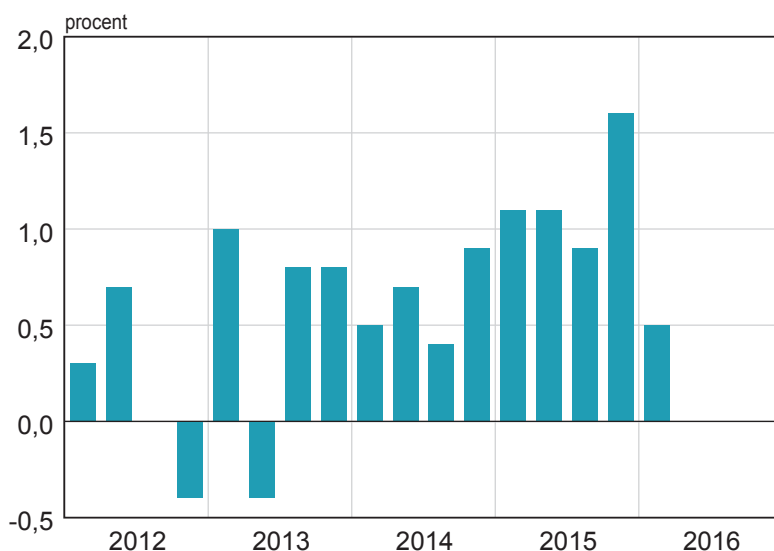
SCB-Indikatorer

E K O N O M I S K M Å N A D S Ö V E R S I K T

BNP-tillväxten dämpades från hög nivå

Bruttonationalprodukten, BNP

Förändring från föregående kvartal, säsongrensat

- Nedgång för arbetslösheten
Sid 17
- Måttlig tillväxttakt väntas inom EU
Sid 23

I fokus:
**Har indu-
strin krympt
kostymen?**
sid 12

KOMMENTARER & ANALYS

INNEHÅLL

Konjunkturläget.....	2	Näringsliv.....	14
Industri.....	4	Priser.....	15
Utrikeshandel.....	7	Arbetsmarknad.....	17
Handel, konsumtion och tjänster.....	8	Finansmarknad.....	18
Bygghandelsmarknad.....	11	Internationell utblick.....	21
"I fokus".....	12	Svenska ekonomiska indikatorer.....	24

KONJUNKTURLÄGET

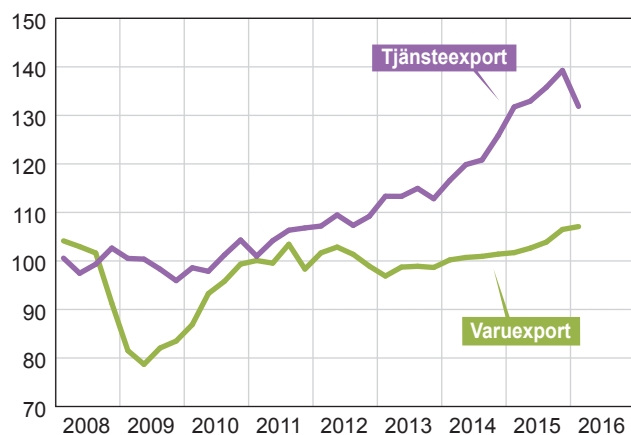
Lägre export dämpade tillväxten

Första kvartalet i år mattades den svenska BNP-tillväxten något efter den mycket starka avslutningen av fjolåret. Det var främst en nedgång för exporten som låg bakom. Den inhemska ekonomin fortsatte däremot att gå starkt där både hushållskonsumtion och investeringar visade höga tillväxttal.

Jämfört med fjärde kvartalet i fjol växte BNP med 0,5 procent, säsongsgrensat. I samband med den senaste publiceringen reviderades även fjärde kvartalet upp något vilket ytterligare förstärkte den redan starka tillväxten det kvartalet. Med tanke på detta visar de senaste BNP-siffrorna att Sveriges ekonomi fortsätter att gå starkt. Samtliga kvartal under fjolåret låg tillväxten över genomsnittet de senaste tio åren och första kvartalets dämpning innebar en återgång till en genomsnittlig tillväxttakt.

Export av varor och tjänster

Säsongsgrensade kvartalsvärden, volymindex 2008=100

Svagare tjänstehandel

Nettoexporten dämpade den säsongsgrensade BNP-utvecklingen med hela 0,9 procentenheter. Förutom att exporten minskade steg importen något och förstärkte den negativa effekten. Tjänsteexporten backade kraftigt jämfört med föregående kvartal, vilket till stor del kan förklaras av att den stora uppgången inom forskning och utveckling fjärde kvartalet följdes av en nästan lika stor nedgång. De flesta delar inom tjänsteexporten föll dock tillbaka efter en lång period med uppåtgående trend. Trots att varuexporten, som är mer än dubbelt så stor som tjänsteexporten, fortsatte att växa så blev den totala exporten negativ första kvartalet. Utvecklingen var densamma när det gäller importen.

Varuimporten fortsatte att stärkas medan tjänsteimporten minskade något. Totalt sett så ökade importen och gav således ett negativt BNP-bidrag.

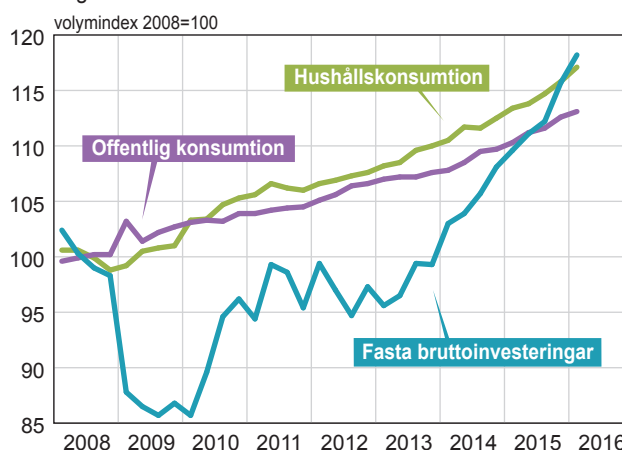
Stark inhemsk efterfrågan

Den uppåtgående trenden för hushållens konsumtion fortsatte i ungefär samma takt som under fjolåret. Det var framförallt ökade utgifter för boendet som drog upp. Men hushållen la även mer pengar på mer nöjesrelaterad konsumtion då även hotell- och restaurangbesök ökade liksom posten fritid och underhållning. Även den offentliga konsumtionen steg och där förklaras i stort sett hela uppgången av utgifter kopplade till asylinvandringen.

Under de tre senaste åren har investeringarna haft en mycket stark utveckling. Så var fallet även första kvartalet i år då såväl bygginvesteringar som maskininvesteringar fortsatte att växa i hög takt. Bostadsinvesteringarna bromsade in något, från en hög nivå, och det var istället bygginvesteringar i andra typer av byggnader och anläggningar som var drivande bakom uppgången.

Fasta bruttoinvesteringar, hushållskonsumtion och offentlig konsumtion

Säsongsgrensade kvartalsvärden

Fortsatt hög årstillväxt

Mätt i årstakt var dock tillväxten fortsatt mycket god. Jämfört med första kvartalet i fjol ökade BNP med 4,2 procent (kalenderkorrigerat). Fasta bruttoinvesteringar hade den högsta tillväxttakten men samtliga delar inom den så kallade försörjningsbalansen visar uppgångar på årsbasis. Att importen ökade mer än exporten innebar att bidraget från nettoexporten blev negativt även för den årliga BNP-tillväxten.

Försörjningsbalansen

	2015					2016
	år	kv 1	kv 2	kv 3	kv 4	kv 1
BNP ¹⁾	4,2	3,1	3,6	4,0	4,9	4,2
Hushållens kons	2,7	2,8	1,9	2,8	3,3	3,1
Offentlig konsumtion	2,6	2,2	2,9	1,3	3,7	2,2
Fast bruttoinvestering	7,0	6,7	7,3	6,1	7,8	7,3
Lagerinvesteringar ²⁾	0,2	0,3	-0,1	0,5	0,2	0,5
Export	5,9	4,6	5,1	5,9	8,0	2,8
Import	5,5	5,7	3,0	6,2	6,9	4,1

1) Dagkorrigerade kvartalsvärden

2) Förändring i % av BNP för jämförelseperioden (inkl. korpost)

EU-kommissionen gav rekommendationer

Sett i ett internationellt perspektiv sticker Sverige ut med en synnerligen stark utveckling av ekonomin. Endast ett fåtal länder i Europa låg i nivå med den svenska BNP-tillväxten under fjolåret och de senaste prognoserna från såväl inhemska som internationella myndigheter och organisationer pekar på en fortsatt stark tillväxt kommande två år även om tillväxttakten mattas något jämfört med 2015. EU-kommissionen presenterade nyligen prognoser för samtliga EU-länder, vilket finns att läsa mer om på sidan 23.

EU-kommissionen har även gjort en ingående granskning av medlemsländerna och presenterade i samband med detta ett antal rekommendationer för varje land. För svensk del gav översynen få anmärkningar men det som oroar kommissionen är framförallt sjunkande skolresultat och en ineffektiv bostadsmarknad vilket kan medföra negativa effekter för den svenska ekonomin på sikt. Regeringen får beröm för att man skjutit till mer resurser till skolan men kommissionen konstaterar att integrationspolitiken blir mycket viktig med en stor del unga migranter i Sverige. Hushållens växande skulder kopplat till bolån är en annan riskfaktor där EU-kommissionen vill se en översyn av reavinstskatten, höjd fastighetsskatt samt begränsade ränteavdrag samtidigt som man vill se ökad konkurrens inom byggbranschen och en förenkling av byggprocesserna.

Arbetslösheten sjönk återigen

Den svenska arbetsmarknaden har under de senaste åren haft en positiv trend med ökad sysselsättning och sjunkande arbetslöshet. Under de inledande månaderna av 2016 visade dock statistiken en liten inbromsning på arbetsmarknaden där den nedåtgående trenden för arbetslösheten avtagit. I april stärktes dock åter läget då arbetskraftsundersökningarna (AKU) visade att arbetslösheten sjunkit från 7,2 procent i mars till 6,7 procent, säsongrensat. Det är det lägsta arbetslöshetstalet sedan början av 2009. Det var främst en stor ökning av sysselsättningen som låg bakom den lägre arbetslösheten.

KI-barometern backade

Den senaste konjunkturbarometern gav på nytt en liten nedgång för barometerindikatorn vilket var fjärde månaden i rad sedan toppnoteringen i januari. I maj låg indikatorn på 102,2 vilket innebär att stämningsläget fortfarande är något bättre än normalt. Byggföretagen ger det starkaste

konjunkturomdömet medan tjänsteföretagen fortsatt gör den svagaste bedömningen i förhållande till det historiska genomsnittet och befinner sig efter nedgången i maj precis på normalnivå. Industrin befinner sig fortsatt över normalläge men där dämpades konfidensindikatorn av nedjusterade produktionsprognoser på tre månaders sikt.

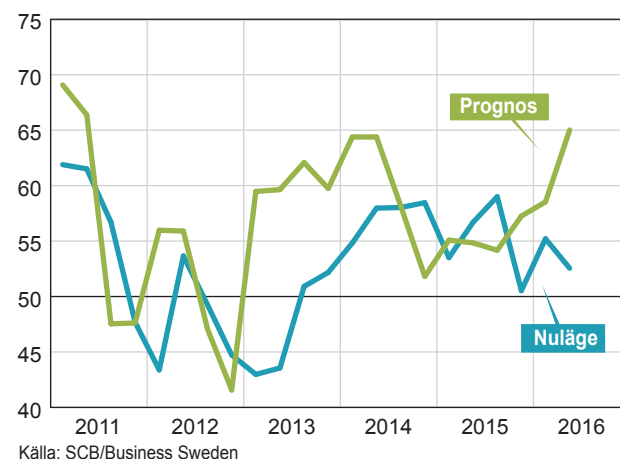
Omdömet från hushållen fortsätter däremot att vara något svagare än normalt. Både mikroindex och makroindex backade i maj och makroindex, hushållens syn på den svenska ekonomin, ligger nu långt under det historiska genomsnittet. Mikroindex, hushållens syn på den egna ekonomin, ligger i stort sett på normalnivå men har sjunkit tre månader i rad och tappat drygt 5 enheter jämfört med februari.

Exportcheferna fortsatt optimistiska

Den senaste undersökningen av exportkonjunkturen som genomfördes bland de svenska exportbolagen i början av maj visade en fortsatt positiv bild. Exportchefsindex avseende andra kvartalet steg trots att nulägesindex sjönk något. Orsaken var en rejäl uppgång för prognoserna där företagen räknar med en stor ökning av exportefterfrågan på tre månaders sikt. Mest positiva är de stora företagen som, trots att deras nuläge redan är bättre än småföretagens, förväntar sig en markant förbättring framöver. Starkast efterfrågan väntas från Väst Europa respektive Nordamerika men prognoserna pekar uppåt på samtliga marknader med undantag för Sydamerika där det för tredje mätningen i rad är en större andel som räknar med minskad än ökad exportefterfrågan.

Exportchefsindex

Diffusionsindex. Värden över 50 betyder att fler företag tror på en förstärkning än en försvagning av exporten

Ökad tillväxt i EU-länderna...

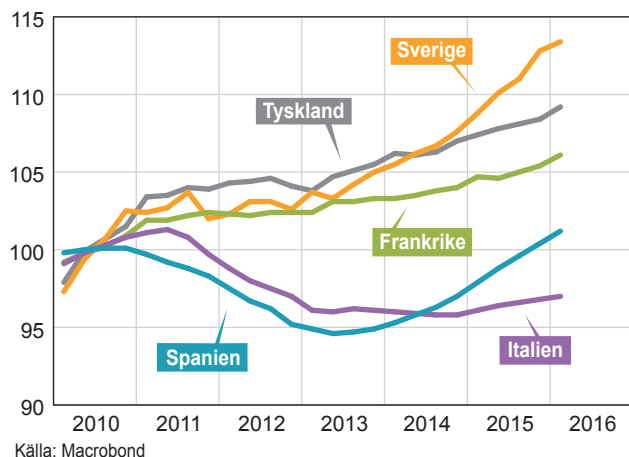
BNP-tillväxten i EU-länderna låg i linje med den svenska första kvartalet då den visade en ökning med 0,5 procent jämfört med kvartalet innan. Den ekonomiska återhämtningen i Europa är fortsatt måttlig men den senaste statistiken får betraktas som positiv. Kvartalstillväxten var högre än såväl tredje som fjärde kvartalet i fjol och under de fem senaste åren har det endast varit högre kvartalstillväxt vid ett tillfälle. Skillnaden mot Sverige var dock att den svenska

ekonomin växte från en högre nivå och där fjärde kvartalet var ett mycket starkt jämförelsekvartal medan motsvarande kvartal var betydligt beskedligare i EU som helhet.

I Tyskland växte BNP med 0,7 procent jämfört med kvartalet innan vilket var den högsta takten på två år. Även Frankrike noterade en starkare tillväxt än under slutet av fjolåret då ekonomin första kvartalet växte med 0,6 procent. I Spanien fortsatte den uppåtgående trenden medan exempelvis Storbritannien och Italien noterade något måttligare tillväxttal men trots allt positiv BNP-utveckling.

BNP-tillväxt

Säsongrensade värden, volymindex 2010=100

Även Norges BNP vände upp något första kvartalet. Fastlands-BNP växte med 0,3 procent jämfört med föregående kvartal medan totala BNP gick upp 1,0 procent. Fjärde kvartalet tyngdes av en stor nedgång för olje- och sjöfartsnäringen som till stor del återhämtades första kvartalet och lyfte BNP. I Danmark växte BNP i linje med EU-snittet första kvartalet men årstillväxten var fortsatt svag.

...trots orosmoln

Tillväxten i Europa är fortfarande relativt dämpad och det finns för närvarande en rad faktorer som skapar osäkerhet kring den framtida utvecklingen. Den främsta och mest akuta är den brittiska folkomröstningen om EU-medlemskapet som väntar den 23 juni. Sympatiundersökningarna visar att valet kan bli en jämn historia och vad som händer om Storbritannien lämnar EU står skrivet i stjärnorna. "Stannasidan" argumenterar för att ett utträde kan slå hårt mot landets tillväxt och arbetsmarknad medan "lämnasidan" menar att utvecklingen blir starkare utanför EU. Avgörande blir troligtvis hur utformningen av nya handelsavtal med EU kommer att se ut.

Ett annat orosmoln som dykt upp på sistone är läget i Grekland som har stora återbetalningar av lån som förfaller inom kort. Utan ny finansiering riskerar landet att behöva ställa in betalningarna men efter långa förhandlingar i eurogruppen beviljades Grekland till slut en utbetalning av nya nödlån. Den turbulens som skapades förra sommaren ser alltså ut att undvikas även om det fortfarande återstår en lång tid av åtstramningar för det grekiska folket. Den stora frågan har varit om landet skulle beviljas skuldlättnader eller inte, vilket IMF krävt för att delta som

finansiär av lånen. Nu enades man om en kompromiss där Grekland på sikt kan få förlängda löptider och vissa räntesänkningar på skulden.

USA närmare en räntehöjning?

Sannolikheten för en amerikansk räntehöjning redan i juni har ökat något om man ska tolka prissättningen på terminsmarknaden. Protokollet från Feds penningpolitiska möte i april visade att flera av ledamöterna uttryckte sig positiva till en räntehöjning givet att ekonomisk data fortsätter att utvecklas åt rätt håll. Det har varit lite blandade signaler på den fronten den senaste månaden. Arbetsmarknadsstatistiken för april var något svagare än väntat men sett i ett längre perspektiv så är utvecklingen på den amerikanska arbetsmarknaden klart positiv. BNP-utvecklingen första kvartalet var dämpad men en liten upprevidering gjordes i slutet av maj jämfört med den preliminära beräkning föregående månad. Tillväxten första kvartalet reviderades upp från 0,5 procent till 0,8 procent uppräknat till årstakt. Blir det ingen höjning vid mötet 14–15 juni kommer nästa chans i slutet av juli då Fed håller nästa räntemöte.

INDUSTRI

Under stora delar av 2014 och 2015 var orderingången på uppgång. I höstas växlade efterfrågan kraftigt med såväl stora uppgångar som nedgångar men de senaste månaderna har dock läget stabiliserats till ungefär samma nivå som innan svängningarna. Efter en nedgång i februari vände efterfrågan upp något i mars, då orderingången ökade med 1,7 procent säsongrensat och jämfört med månaden innan. Såväl hemma- som exportmarknaden noterade uppgångar.

Även industriproduktionsindex (IPI) har haft en stigande kurva sedan slutet av 2014 även om uppgångarna emellanåt har varvats med nedgångar på månadsbasis. Efter en svag ökning i februari fortsatte produktionen inom industrin uppåt även i mars, då den steg med 1,4 procent, säsongrensat och jämfört med månaden innan.

Efter att industrins konfidensindikator i KI:s konjunkturbarometer nått rekordhöga tal i början på året har indikatorn rört sig nedåt de senaste månaderna. I maj uppgick den till 105,3, vilket tyder på att industrikonjunkturen fortfarande är starkare än normalt. Företagen rapporterar att produktionsvolymen är hög och att orderingången är god. Däremot är produktionsplanerna på tre månaders sikt lägre än de varit på länge.

Industrins produktionsvolym

Senaste uppgift: mars 2016

Källa: SCB:s industriproduktionsindex

Kristina Frändén

Industriproduktionen fortsatte att öka

Den svenska industriproduktionen fortsatte att öka på både månads- och årsbasis i mars 2016. På kvartalsbasis publiceras även lagerkorrigerade industriproduktionsindex där industriproduktionen har korrigerats för lagerförändringar. Publicerade värden är dock varken kalenderkorrigerade eller säsongrensade. Lagerkorrigerade industriproduktionsindex uppvisade första kvartalet en minskning jämfört med föregående kvartal, men däremot en ökning jämfört med motsvarande kvartal föregående år.

Jämfört med februari ökade produktionen med 1,4 procent i säsongrensade och kalenderkorrigerade tal, medan produktionen steg med 5,5 procent jämfört med motsvarande månad föregående år i kalenderkorrigerade tal. Bland industrins huvudgrupper uppvisade majoriteten en uppgång jämfört med föregående månad. Industrin för icke varaktiga konsumtionsvaror hade den största ökningen med 10,7 procent medan industrin för energirelaterade insatsvaror stod för den största nedgången med en minskning på 5,9 procent. Jämfört med motsvarande månad föregående år uppvisade samtliga huvudgrupper en uppgång förutom industrin för icke varaktiga konsumtionsvaror som minskade med 2,3 procent. Industrin för varaktiga konsumtionsvaror stod för den största uppgången med 13,8 procent i kalenderkorrigerade tal.

Industriproduktion

Förändring i procent

	mar 16/ feb 16	jan-mar 16/ okt-dec 15	mar 16/ mar 15	jan-mar 16/ jan-mar 15
Hela industrin	1	0	6	5
Trävaruindustri, ej möbler	1	-1	6	7
Massa och papper	1	-2	-1	-2
Grafisk industri	1	-8	-6	-9
Kemisk industri o läkem.	9	-5	-9	-11
Stål- och metallverk	-2	1	11	18
Metallvaruindustri	-1	-2	-3	-1
Elektronikindustri	5	1	21	11
Maskinindustri	-4	2	-1	4
Industri för motorfordon	4	5	41	45

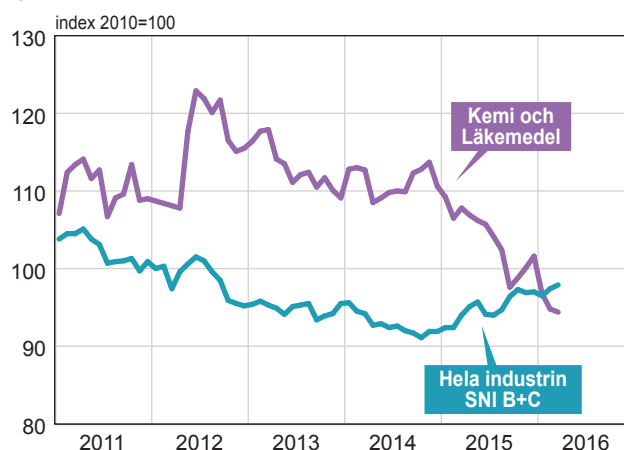
Lagerkorrigerade industriproduktionsindex minskade med 5,5 procent jämfört med föregående kvartal, vilket till största delen beror på normala säsongvariationer. Det var däremot en uppgång med 6,2 procent jämfört med motsvarande kvartal föregående år. Jämfört med motsvarande kvartal föregående år steg produktionen för samtliga huvudgrupper utom industrin för icke varaktiga konsumtionsvaror som minskade med 5,6 procent. Den största produktionsökningen återfanns inom industrin för investeringsvaror som steg med 14,8 procent.

Uppgång i mars för kemi och läkemedel

Den totala industrins månadsutveckling var positiv i mars och en majoritet av delbranscherna ökade produktionen. Den största positiva utvecklingen stod aggregatet för kemisk industri och läkemedelsindustrin för, med en uppgång på 9,1 procent efter säsongrensning och kalenderkorrigerig. Detta ska dock tolkas i ljuset av att branschen hade en nedgång föregående månad. Bland branscherna som uppvisade en negativ utveckling återfanns framförallt mindre branscher, där industrin för petroleumprodukter stod för den största med en produktionsminskning på 5,9 procent i säsongrensade och kalenderkorrigerade tal.

Industriproduktionsindex

Säsongrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde

Motorfordonsindustrin har fortsatt stark utveckling på årsbasis

Den totala industrins årsutveckling var positiv, och en knapp majoritet av branscherna redovisade en uppgång jämfört med motsvarande månad föregående år i kalenderkorrigerade tal. För den totala industrins uppgång var motorfordonsindustrin återigen den klart drivande branschen, med en produktionsökning på 41 procent jämfört med mars 2015. Det var elfte månaden i rad med ökad produktion inom motorfordonsindustrin. Även elektronikvaruindustrin uppvisade en relativt stor produktionsökning med 21 procent. Den bransch som stod för den största nedgången på årsbasis var liksom i februari aggregatet för kemisk industri och läkemedelsindustri, som minskade med 9 procent efter kalenderkorrigerig.

Lagerkorrigerade industriproduktionsindex steg på årsbasis och en klar majoritet av delbranscherna uppvisade en produktionsökning jämfört med motsvarande kvartal föregående år, ej kalenderkorrigerat. Även för lagerkorrigerade industriproduktionsindex var motorfordonsindustrin den drivande branschen med en produktionsökning på 35 procent och har uppvisat positiva jämförelsetal i fyra kvartal. Den största nedgången redovisade aggregatet för kemisk industri och läkemedelsindustri med en produktionsminskning på 8 procent jämfört med första kvartalet i fjol.

Industrins orderingsgång

Senaste uppgift: mars 2016

Källa: SCB:s orderingsgång och omsättningsstatistik

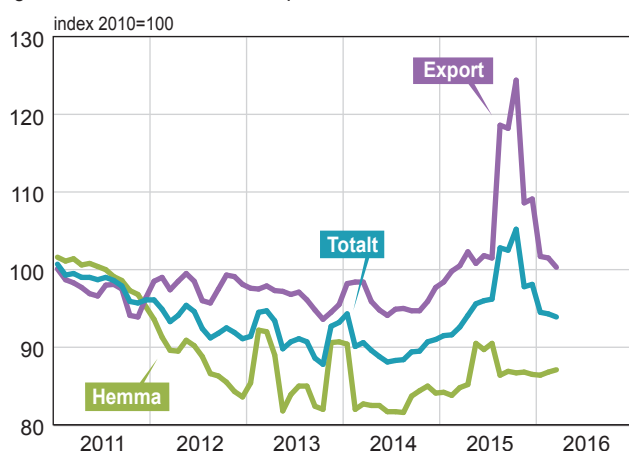
Jenny Strandell

Ökad orderingsgång till industrin

Mars innebar ett litet lyft för industrin då orderingsgången ökade både jämfört med februari i år och jämfört med mars i fjol. Det var både kunder i utlandet och kunder i Sverige som beställde mer av de svenska tillverkarna. Totalt ökade orderingsgången i mars med 1,7 procent, rensat från säsongmönster, jämfört med februari. Det var exportmarknaden som steg mest med 1,5 procent medan hemmamarknaden istället ökade med 0,9 procent.

Industrins orderingsgång

Säsongrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde. Fasta priser

Den delbransch som visade starkast utveckling i mars var industrin för elapparatur, branschen hade en dubblad orderingsgång jämfört med februari. Orderingsgången var högre både på hemmamarknaden och på exportmarknaden men det var den senare som ökade mest. Liksom industrin för elapparatur hade industrin för motorfordon och aggregatet för kemisk industri och läkemedelsindustrin en stark utveckling.

Orderingsgång och omsättning

Förändring i procent

	mar 16/ feb 16	jan-mar 16/ okt-dec 15	mar 16/ mar 15
Orderingsgång			
Hemmamarknad	1	0	6
Exportmarknad	2	-7	-1
Totalt	2	-4	2
Omsättning			
Hemmamarknad	0	-2	7
Exportmarknad	1	1	7
Totalt	1	0	7

Uppgång jämfört med mars i fjol

Årsutvecklingen för industrin var positiv då orderingsgången i mars i år låg 2 procent högre än mars i fjol, i kalenderkorrigerade tal. Den delbransch som bidrog mest till att den

totala industrin utvecklades positiv var motorfordonsindustrin, vilken under en längre tid varit ett draglok för tillverkningsindustrin i Sverige. I motsats till den starka månadsutvecklingen för industrin för elapparatur i mars, som redan nämnts, visade branschen ett stort tapp jämfört med mars i fjol, orderingsgången föll med hela 25 procent på årsbasis.

Svag kvartalsutveckling

Det första kvartalet 2016 var svagare än det sista kvartalet 2015, vilket framförallt kan förklaras av mycket höga order till elektronikvaruindustrin i november. Dock var trenden bred och majoriteten av industrins delbranscher hade en svag utveckling då det första kvartalet, i säsongrensade tal, inte nådde upp till samma nivåer som det fjärde kvartalet i fjol. Men bilden av orderingsgången under årets inledande kvartal blir en annan om man jämför med motsvarande kvartal 2015, då är utvecklingen positiv. Första kvartalet i år var orderingsgången knappt 3 procent högre än motsvarande period i fjol.

Industrins kapacitetsutnyttjande

Senaste uppgift: första kvartalet 2016

Källa: SCB:s kapacitetsutnyttjandestatistik

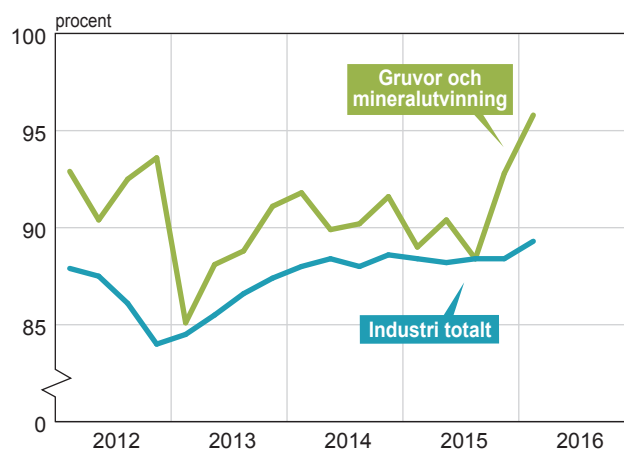
Ökat kapacitetsutnyttjande i industrin

Industrins kapacitetsutnyttjande ökade med 0,9 procentenheter under det första kvartalet 2016 jämfört med det fjärde kvartalet 2015, i säsongrensade tal.

Ökningen av kapacitetsutnyttjandet i industrin innebar att utnyttjandegraden steg till 89,3 procent, i säsongrensade tal.

Industrins kapacitetsutnyttjande

Säsongrensade kvartalsvärden

På årsbasis ökade kapacitetsutnyttjandet med 0,9 procentenheter jämfört med det första kvartalet 2015 och redovisade en utnyttjandegrad på 89,1 procent, i kalenderkorrigerade tal.

Uppgifterna för första kvartalet 2016 är preliminära. Sedan föregående publicering har förändringen i kapacitetsutnyttjandet i fjärde kvartalet 2015 jämfört med tredje

kvartalet 2015 reviderats upp med 0,5 procentenheter till en stillastående utveckling. Förändringen i kapacitetsutnyttjande i fjärde kvartalet 2015 jämfört med motsvarande kvartal föregående år har reviderats upp med 0,4 procentenheter till en nedgång på 0,1 procentenheter.

Industrins lager

Senaste uppgift: första kvartalet 2016

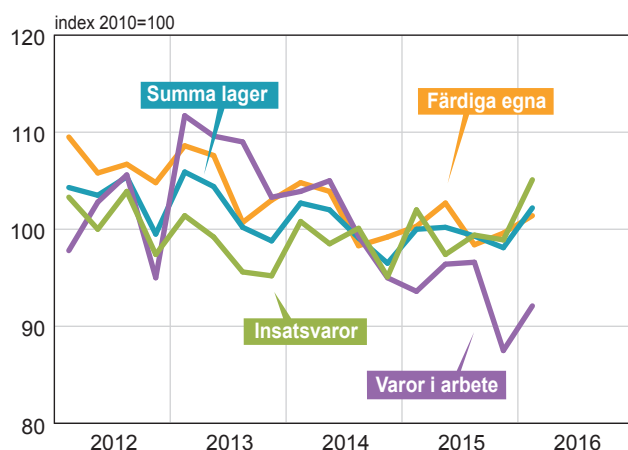
Källa: SCB:s lagerstatistik

Industrins lager ökade

Industrins totala lager ökade med 11,8 miljarder kronor under första kvartalet, vilket motsvarar 4,2 procent i volym. Lager av insatsprodukter i den totala industrin ökade med 6,1 miljarder kronor, medan lager av färdiga varor och produkter i arbete ökade med 5,7 miljarder kronor.

Industrins lager

Kvartalsuppgifter. Volym

Inom tillverkningsindustrin var utvecklingen i totala lager positiv för en klar majoritet av delbranscherna. Industrin för petroleumprodukter var den delbransch där lagren ökade mest med knappt 2,6 miljarder kronor. Störst minskning hade industri för elapparatur med en nedgång på knappt 0,8 miljarder kronor.

UTRIKESHANDEL

Högsta handelsnettot i år

Utrikeshandeln med varor fortsatte att uppvisa överskott även i april. Handelsnettot stärktes och beräknades till 4,4 miljarder kronor och var därmed det högsta noterade värdet i år. Värdeutvecklingen inom utrikeshandeln fortsätter dock vara svag och mätt i årstakt var varuexporten oförändrad medan varuimporten minskade med 1 procent under april. Export- och importpriserna fortsatte att sjunka under april och påverkar värdeutvecklingen negativt.

Nationalräkenskaperna för första kvartalet visade på en negativ effekt av utrikeshandeln jämfört med föregående kvartal. Exporten minskade, efter en svag utveckling av tjänsteexporten, medan importen ökade något. Tendens-

undersökningar såsom Exportchefsindex pekar dock på en mer gynnsam exportutveckling framöver.

Varuexport, landområden

Område	Värde mkr		Andel %	Förändr 16/15 %
	2016 jan-mar	2015 jan-mar		
Europa	211 811	214 547	74,0	-1
EU-länder	171 968	172 941	60,1	-1
Övriga Europa	39 843	41 607	13,9	-4
Afrika	7 170	8 086	2,5	-11
Amerika	30 407	29 587	10,6	3
Nordamerika	25 020	23 764	8,7	5
Central- och Sydamerika	5 387	5 823	1,9	-7
Asien	33 277	34 737	11,6	-4
Mellanöstern	7 098	7 225	2,5	-2
Övriga länder i Asien	26 179	27 512	9,1	-5
Oceanien och övriga områden	3 165	3 095	1,1	2
Totalt	286 200	290 854	100,0	-2

Varuimport, landområden

Område	Värde mkr		Andel %	Förändr 16/15 %
	2016 jan-mar	2015 jan-mar		
Europa	236 797	234 771	84,0	1
EU-länder	203 140	196 640	72,1	3
Övriga Europa	33 657	38 130	11,9	-12
Afrika	2 181	3 200	0,8	-32
Amerika	11 692	12 609	4,1	-7
Nordamerika	8 960	8 555	3,2	5
Central- och Sydamerika	2 732	4 054	1,0	-33
Asien	30 494	31 114	10,8	-2
Mellanöstern	879	758	0,3	16
Övriga länder i Asien	29 615	30 355	10,5	-2
Oceanien och övriga områden	454	582	0,2	-22
Totalt	281 901	282 275	100,0	0

Handelsnetto

Senaste uppgift: april 2016

Källa: SCB:s utrikeshandelsstatistik

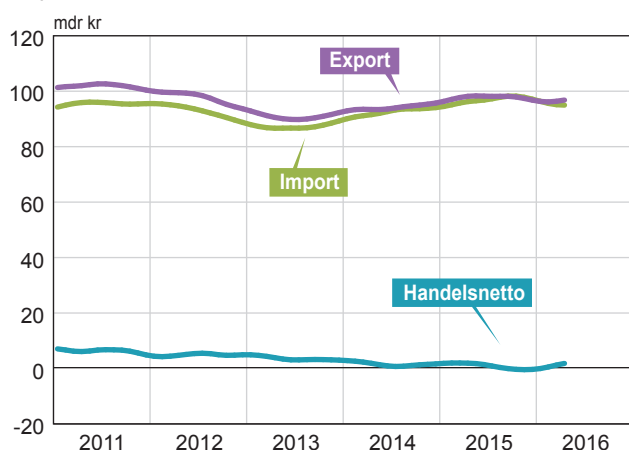
Handelsnettot 4,4 miljarder kronor i april

Utrikeshandeln med varor gav ett överskott på 4,4 miljarder kronor under april 2016 enligt preliminära beräkningar. För april 2015 var överskottet 3,5 miljarder kronor.

Varuexportens värde under april uppgick till 99,6 miljarder kronor och varuimportens till 95,2 miljarder. Varuexporten var procentuellt oförändrad i värde medan varuimporten minskat med 1 procent jämfört med april 2015. Handeln med länder utanför EU gav ett överskott på 16,5 miljarder kronor medan EU-handeln gav ett underskott på 12,1 miljarder.

Export och import av varor samt handelsnetto

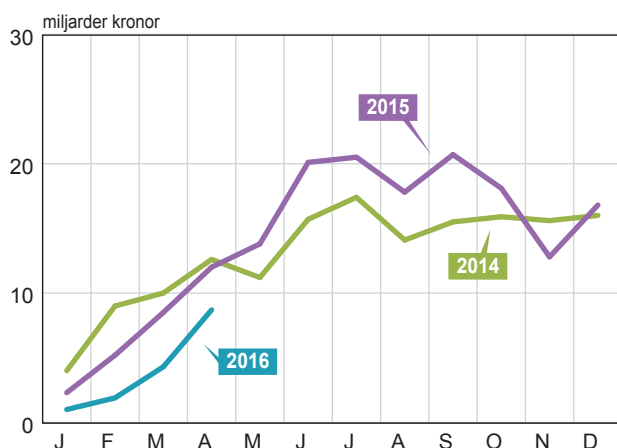
Säsongrensade månadsvärden i löpande priser. Trend.
Miljarder kronor

Antalet vardagar i april var en mer jämfört med april 2015. Rensat för säsongspåverkan visar handelsnettot ett överskott på 1,8 miljarder kronor för april 2016 och 1,2 miljarder för mars 2016. För februari 2016 var motsvarande värde 0,5 miljarder kronor.

Sveriges handelsnetto

Akkumulerade månadsvärden från årets början.
Miljarder kronor. Löpande priser

Hittills under året har värdet för varuexporten minskat med 1 procent, medan varuimportens värde var procentuellt oförändrad jämfört med motsvarande period förra året. Varuexportvärdet under denna period uppgick till 385,8 miljarder kronor och varuimportvärdet till 377,1 miljarder. Handelsnettot för januari–april 2016 gav därmed ett överskott på 8,7 miljarder kronor. För motsvarande månader ett år tidigare noterades ett överskott på 12,0 miljarder kronor.

HANDEL, KONSUMTION OCH TJÄNSTER

Total detaljhandel

Senaste uppgift: april 2016

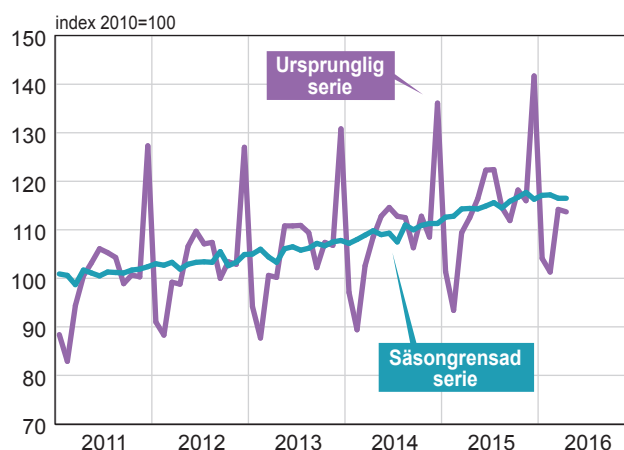
Källa: SCB:s o HUI:s detaljhandelsindex

Detaljhandeln backade för tredje månaden i följd

Efter ett väldigt gynnsamt fjolår har detaljhandeln tappat fart under våren. I april sjönk försäljningen med 0,3 procent, säsongrensat och jämfört med månaden innan, vilket är tredje månaden i rad som minskad försäljning noteras. Tremånadersjämförelsen, det vill säga försäljningen i februari, mars och april jämfört med närmast föregående tremånadersperiod, var därmed negativ, vilket inte har inträffat tidigare i år eller under 2015.

Total försäljningsvolym inom detaljhandeln

Säsongrensade månadsdata

Det är framför allt dagligvaruhandeln som, efter en långsamt uppåtgående trend under 2014 och 2015, bidragit till nedgången de senaste månaderna. I april sjönk försäljningen i dagligvaruhandeln med 0,3 procent jämfört med i mars. Det har gått bättre för sällanköpshandeln som i säsongrensade tal har ökat försäljningen tre av fyra månader i år. I april steg försäljningen inom sällanköpshandeln med 0,2 procent jämfört med månaden innan.

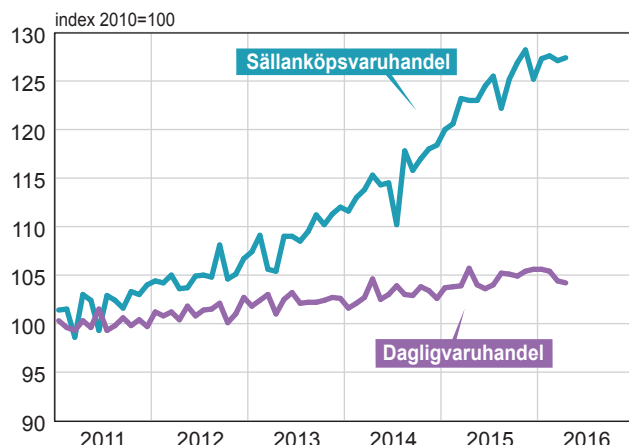
Den lägsta årstillväxten på länge

Försäljningen i den totala detaljhandeln var 1,7 procent högre i april än samma månad året innan, kalenderkorregerat och mätt i fasta priser. Det är den lägsta årsutvecklingen på länge och kan jämföras med den genomsnittliga årliga tillväxttakten under 2015 som var 5 procent. Som vanligt hade sällanköpshandeln en mer fördelaktig utveckling än dagligvaruhandeln, som till och med minskade sin försäljning med 1,4 procent jämfört med samma månad förra året. Det är första gången dagligvaruhandeln minskat hittills i år och negativ utveckling inträffade inte heller under fjolåret. Förmodligen kan dock den svaga utvecklingen i årstakt förklaras av att försäljningstalen i fjol var väldigt starka till följd av att påsken då inföll i april och inte i mars som

i år. Försäljningen inom sällanköpshandeln var däremot högre än i april i fjol och ökade med 3,7 procent.

Branschuppdeldad försäljningsvolym inom detaljhandeln

Säsongrensade månadsdata

De flesta branscher redovisade ökad försäljning jämfört med i april förra året, men det var också några branscher vars försäljning sjönk. Skohandeln har länge kämpat med sviktande försäljning och gjorde det även i april, då handeln sjönk med 11 procent. Även klädhandeln minskade försäljningen rejält, något som också sport- och fritidshandeln gjorde. April var dock en bra månad för optikerna som ökade handeln med 13 procent. Även elektronikhandeln noterade kraftigt ökad försäljning, men som vanligt var utvecklingen i löpande tal inte lika imponerande till följd av prissänkningarna inom branschen. Hushållens intresse för hem och Inredning håller i sig. Både möbelhandeln och heminredningsbranschen noterade god tillväxt i april och även järn- och bygghandeln visade, i likhet med tidigare i år, en stabil utveckling.

Detaljhandel

Försäljningsvolym inom detaljhandeln. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	apr 2016	jan–apr 2016
Dagligvaruhandel	-1,4	0,5
därav:		
Detaljhandel, mest livsmedel	-1,0	0,6
Specialiserad detaljhandel med livsmedel, drycker o tobak	-3,7	0,1
Sällanköpsvaruhandel	3,7	4,7
därav:		
Klädhandel	-6,8	-2,0
Skohandel	-11,1	-4,2
Möbelhandel	4,5	6,7
Elektronikhandel	16,1	9,5
Järn- och bygghandel	6,7	8,4
Färghandel	-3,9	-4,1
Bokhandel	..	..
Guldsmedshandel	5,0	2,9
Sport- o fritidshandel	-8,3	-0,7
Postorderhandel	16,2	17,1
Totalt detaljhandel	1,7	2,9

Högre försäljning hittills i år

Hittills i år har försäljningen inom detaljhandeln varit 2,9 procent högre än motsvarande månader i fjol. Ökningen inom dagligvaruhandeln var dock blygsam då försäljningen endast ökade med 0,5 procent. Inom sällanköpshandeln har handeln hittills i år stigit med 4,7 procent. Bland branscher som visat god tillväxt märks bland annat järn- och bygghandeln, optikerna och möbelhandeln. Det har gått sämre för färghandeln, skohandeln och klädhandeln som samtliga minskat försäljningen jämfört med motsvarande månader i fjol.

Hushållens konsumtion

Senaste uppgift: mars 2016

Källa: SCB:s hushållskonsumtionsindikator

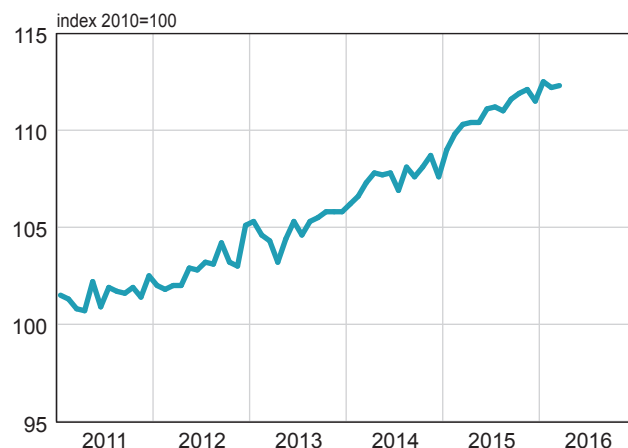
Tobias Fagerberg

Hushållskonsumtionen nästintill oförändrad i mars

Hushållskonsumtionen ökade med 0,1 procent i mars, säsongrensat och jämfört med månaden innan. Trenden för hushållskonsumtionen är dock fortsatt svagt positiv. Mellan februari och mars visade trendskattningen en månatlig uppgång på 0,1 procent. Utvecklingen är även positiv sett ur ett tremånadersperspektiv. Under första kvartalet steg hushållskonsumtionen med 0,4 procent, korrigerat för säsongvariationer och jämfört med närmast föregående kvartal.

Hushållens konsumtionsindikator

Säsongrensade månadsdata

Minskad tillväxt på årsbasis

I mars var den kalenderkorrigerade konsumtionsvolymen 1,9 procent högre än motsvarande månad året innan. Även om konsumtionen fortfarande ökar mätt i årstakt var det den lägsta årstillväxten sedan december 2014 och en förstärkning av den nedåtgående trenden. I mars var det framförallt den varaktiga varuhandeln som ökade med en uppgång på 10 procent, men även den icke varaktiga varuhandeln ökade under motsvarande period.

Hushållskonsumtion

Hushållens konsumtionsutgifter. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	mar 2016	jan-mar 2016
Detaljhandel, mest livsmedel	-0,4	1,0
Beklädnadshandel	-2,5	-0,5
Bostad, elektricitet, gas och uppvärmning	1,3	2,5
Möbler, inredning m.m.	8,3	4,3
Transporter och detaljhandel med och service av motorfordon	4,8	5,1
Post- och telekommunikation	3,2	2,3
Rekreation och kultur	4,4	4,2
Hotell och restaurang	0,3	0,1
Övriga varor och tjänster	0,9	0,1
Hushållens konsumtionsutgifter (exklusive utlandsposter)	1,9	2,4

I mars var det gruppen möbler, inredningsartiklar, hushållsutrustning och förbrukningsvaror som hade den högsta tillväxten med en uppgång på 8,3 procent jämfört med mars 2015. Transporter och motorfordonshandel gick också bra och gav ett betydande bidrag till uppgången i hushållskonsumtionen.

Första kvartalet steg hushållskonsumtionen med 2,4 procent jämfört med motsvarande kvartal i fjol. Förutom transporter, motorfordonshandel och möbler som bidrog starkt noterade även gruppen rekreation och kultur en ökning på drygt 4 procent jämfört med första kvartalet 2015.

Personbilar och lastbilar

Senaste uppgift: maj 2016

Källa: Trafikanalys och SCB:s fordonstatistik

Personbilsregistreringarna ökade i maj

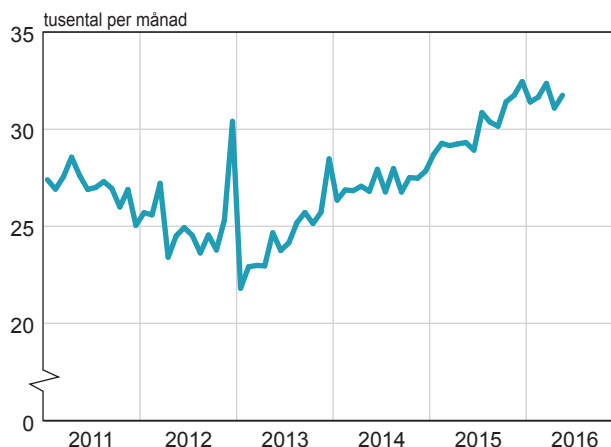
Personbilsregistreringarna återtog en del av den kraftiga nedgången som var i april, med en uppgång på 2,1 procent i maj, säsongrensad och jämfört med månaden innan. Nyregistreringarna ligger dock fortfarande 2,2 procent lägre än vid utgången av fjärde kvartalet i fjol. Den långsiktiga trendskattningen minskade också svagt för tredje månaden i rad, och speglar att tillväxten för nyregistreringarna har dämpats på en hög nivå efter den mycket starka utvecklingen andra halvåret 2015.

Den lägre ökningstakten framgår även sett ur ett tremånadersperspektiv där personbilsregistreringarna minskade med 0,3 procent under perioden mars-maj jämfört med närmast föregående tremånaderperiod. Den branta nedgången under april ligger bakom en betydande del av nedgången, men även den starka decembernoteringen höjer jämförelseperioden något.

På grund av den starka utvecklingen under 2015 uppvisar dock nyregistreringarna fortfarande hög tillväxt mätt i årstakt. Antalet nyregistrerade personbilar under april uppgick till 36 610 vilket var 16,8 procent fler än samma månad året innan. Hittills i år har 158 301 personbilar nyregistrerats vilket är 10,7 procent fler än under motsvarande period i fjol.

Nyregistrerade personbilar

Säsongrensade månadsdata

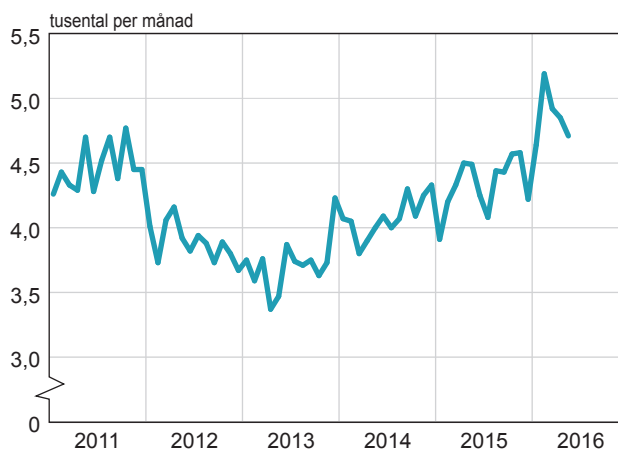
Källa: Trafikanalys samt egna beräkningar

Fortsatt nedåt för lastbilsregistreringarna

Nyregistreringen av lastbilar sjönk med 3 procent från april till maj, säsongrensad. Efter de mycket kraftiga uppgångarna under januari och februari har nyregistreringarna därmed minskat tre månader i rad med sammanlagt 9 procent. Trots det ligger nyregistreringarna kvar på en nivå som är 11 procent högre än vid utgången av 2015. Under maj vände dock den långsiktiga trendskattningen svagt nedåt efter tre år med kontinuerliga uppgångar.

Nyregistrerade lastbilar

Säsongrensade månadsdata

Källa: Trafikanalys samt egna beräkningar

Sett ur ett tremånadersperspektiv är dock utvecklingen god och under perioden mars-maj steg nyregistreringarna 3,1 procent, säsongrensad och jämfört närmast föregående tremånadersperiod. Mätt i årstakt var utvecklingen stark även under maj med en uppgång på 14 procent, jämfört med samma månad i fjol.

Produktionen inom tjänstesektorn

Senaste uppgift: mars 2016

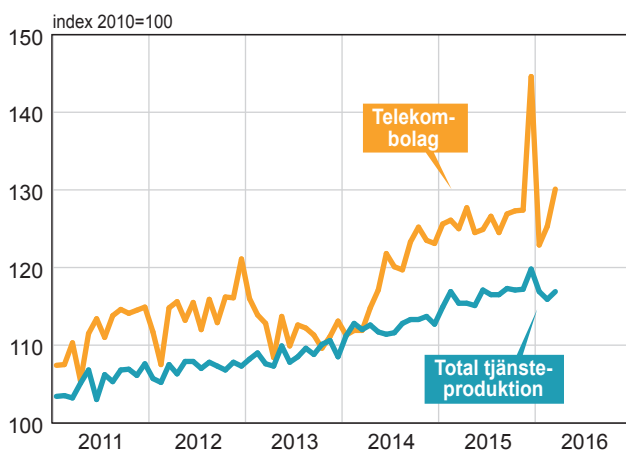
Källa: SCB:s tjänsteproduktionsindex

Tjänsteproduktionen tar ny fart

För första gången i år så ökade produktionsvolymen inom tjänstesektorn då marsproduktionen var 0,9 procent högre än i februari, säsongrensat. Uppgången var dock måttligare än förra gången produktionsvolymen ökade då den ökade med drygt 2 procent i december 2015.

Telekommunikation fortsatte att öka för andra månaden i rad och stod för den största ökningen med knappt 4 procent, säsongrensat. IT (där telekommunikation ingår) och fastighetsverksamhet bidrog starkt till tillväxten och ökade med ungefär 3 procent, säsongrensat och jämfört med februari. Även uthyrnings- och resetjänster bidrog till uppgången. Produktionsminskningar noterades dock inom parti- och detaljhandel samt inom hotell och restaurangverksamhet. Produktionen minskade även för kultur, nöje och fritid samt annan serviceverksamhet för andra månaden i rad.

Tjänsteproduktionsindex
Säsongrensade månadsvärden

Nedgång första kvartalet

Trots uppgången i mars var utvecklingen totalt sett negativ första kvartalet då produktionen minskade med 1,2 procent jämfört med fjärde kvartalet. Detta var troligen ett resultat av den urstarka utvecklingen i referensperioden då december 2015 bjöd på en ökning på över 6 procent. Det var främst IT och fastighetsverksamhet som bidrog negativt då branschen minskade med 3 procent. Inom branschen visade telekommunikation den största nedgången på drygt 5 procent, där särskilt februari var svagt med en produktionsminskning på 15 procent. Även företagstjänster och utbildningsväsendet hade negativ påverkan på tremånadersutvecklingen då båda produktgrupperna minskade med 1,5 respektive 3 procent. Den negativa tremånadersutvecklingen motverkades av uppgångar inom parti- och detaljhandeln samt datakonsultverksamhet.

Tjänsteproduktionsindex

Produktionen inom tjänstesektorn. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	mar 2016	jan-mar 2016
Motorhandel	11,6	11,9
Partihandel	3,8	5,1
Detaljhandel	3,6	4,8
Transport och magasinering	-3,8	-1,6
Hotell och restaurang	0,4	-0,1
Telekommunikation	4,0	0,3
Datakonsultverksamhet o.d.	2,6	1,3
Företagstjänster	-1,8	-1,6
Kultur, nöje och fritid	6,2	5,8
Total tjänstesektor	1,2	0,9

Årstakten vänder upp

Jämfört med mars i fjol ökade produktionen inom tjänstesektorn med 1,2 procent, kalenderkorrigerat. Det är en markant ökning jämfört med den negativa årstillväxten på -0,2 procent i februari men är betydligt lägre än de starka tillväxttalen under 2015.

Den bransch som noterade den starkaste tillväxten jämfört med motsvarande månad i fjol var motorhandeln som visade en tillväxt på ungefär 12 procent. Pilarna pekar även uppåt för informations och kommunikationsföretag samt kultur, nöje och fritid som visar årstillväxter på över 5 procent.

Uppgången bromsas främst av företagstjänster som minskat produktionen med närmare 2 procent jämfört med mars 2015. Även transport och magasinering och utbildningsväsendet bidrar negativt till årstakten.

BYGGMARKNAD

Fortsatt optimistiska anställningsplaner

Byggföretagen rapporterar om växande orderstockar de senaste tre månaderna enligt konjunkturbarometern. Byggandet uppges också ha ökat, men i något mindre omfattning än tidigare.

Antalet anställda uppges ha varit i stort sett oförändrat inom bygg- och anläggningsverksamhet de senaste tre månaderna, vilket är en svagare utveckling än vad som redovisats vid tidigare mätningar i år. En majoritet av byggföretagen uppger att brist på arbetskraft är det främsta hindret för ökat byggande.

Byggföretagen räknar med att byggandet ska fortsätta att öka i förhållandevis stark takt liksom att orderstockarna ska fortsätta växa.

Anställningsplanerna på tre månaders sikt är fortsatt betydligt mer optimistiska än normalt. Anbudspriserna väntas sammantaget stiga.

Har industrin krympt kostymen?

När finanskrisen drabbade den svenska industrin i slutet av 2008 sjönk såväl produktionen som det vi kallar kapacitetsutnyttjandet. Nu är kapacitetsutnyttjandet tillbaka på tidigare nivåer medan produktionen ännu inte har återhämtat sig. Detta kan indikera att industrin har krympt sin kostym under krisåren, genom såväl konkurser som medvetna neddragningar.

Undersökningen Industrins kapacitetsutnyttjande bygger på uppgifter från företagen där de uppskattar i vilken grad de utnyttjat företagets produktionskapacitet under föregående kvartal. Resultatet från undersökningen belyser därmed konjunkturläget inom industrin och hur stor del av sin potential som industriföretagen utnyttjar för att möta den efterfrågan som finns.

Kapacitetsutnyttjandet är ett relativt mått

Ett högt kapacitetsutnyttjande, nära hundra procent, indikerar att fabriken producerar nära sin fulla potential för att möta efterfrågan, medan ett lågt indikerar att det finns en vilande produktionspotential som just nu inte används. Kapacitetsutnyttjandet är alltså inte ett mått över hur stor kapacitet industrin har att producera utan ett relativt mått över hur mycket av den aktuella kapaciteten som utnyttjas.

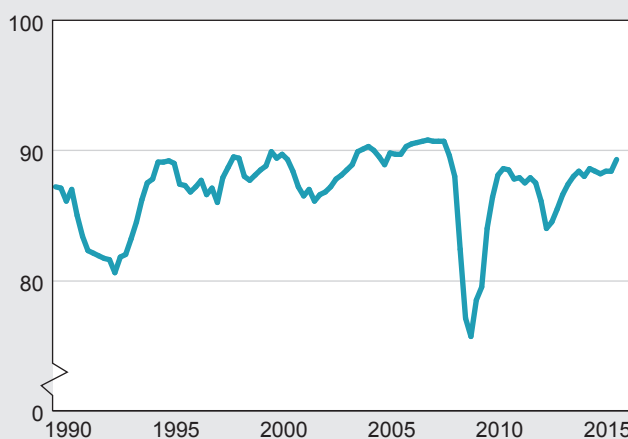
För att kunna göra en skattning av hur stor del av sin potential en fabrik utnyttjar krävs förstås en uppfattning om hur ett kapacitetsutnyttjande på hundra procent ser ut. Svaret på det är inte helt enkelt. Den maximala potentialen kan variera mycket beroende på hur man definierar ett företags produktionspotential. Om man till exempel endast bedömer kapaciteten efter vad maskinparken rent teoretiskt kan producera så får man en helt annan maxpotential än om man också tar hänsyn till att fabriken eventuellt har stängt under helger och nätter. Den definition som undersökningen använder är "kapacitetsutnyttjande under rådande produktionsmetod". Det betyder att maxpotentialen ska ta hänsyn till allt som för tillfället ingår i den rådande produktionsmetoden.

Säg att en fabrik bara har schemalagd arbetstid under dagen och då kör sina maskiner för fullt. I det fallet anses utnyttjandet vara hundra procent, trots att maskinerna förmodligen skulle kunna köras hela dygnet. Skulle fabriken däremot införa ytterligare ett skift i personalens ordinarie arbetstid så har den maximala produktionspotentialen ändrats. Detta innebär att ett företag som till exempel har infört ett nattskift i sin ordinarie produktionsmetod teoretiskt kan ha ett lägre kapacitetsutnyttjande, trots att det producerar mer än det gjorde tidigare med bara dagskift.

Ett motsatt exempel skulle kunna vara att en fabrik av någon anledning stänger ner en anläggning. I det fallet har också produktionsmetoden ändrats med en ny maxpotential. Ett företag kan också ha ett utnyttjande över 100 procent om det under en tid av väldigt hög efterfrågan tem-

porärt måste gå utanför den rådande produktionsmetoden och till exempel införa ett temporärt extraskift. Det fulla kapacitetsutnyttjandet beskriver alltså inte någon bestämd produktionsnivå utan kan variera beroende på vad som anses vara den ordinarie rådande produktionsmetoden.

Kapacitetsutnyttjande totala industrin
Procent av maximal kapacitet, säsongrensat

När vi talar om industribranscher i det här sammanhanget så använder vi det som kallas SNI (Standard för svensk näringsgrensindelning). I diagrammet ovan ser vi statistik över det säsongrensade kapacitetsutnyttjandet från första kvartalet 1990 till första kvartalet 2016 för den totala industrin eller SNI-kod B+C (gruv- och mineralutvinning samt tillverkningsindustri). Om man studerar grafen ser man de stora konjunkturedgångarna som drabbat Sverige under de senaste 25 åren. Den stora 90-talskrisen hade en tydlig negativ effekt på den svenska industrins kapacitetsutnyttjande. Det syns att det skedde en kraftig nedgång av kapacitetsutnyttjandet under sista kvartalet 2008, i samband med finanskrisens utbrott. Kurvan nådde botten under första kvartalet 2009 för att sedan återhämta sig sakta och i slutet av 2010 vara strax under nivån som var innan krisens utbrott.

Produktionen har inte nått samma nivåer igen

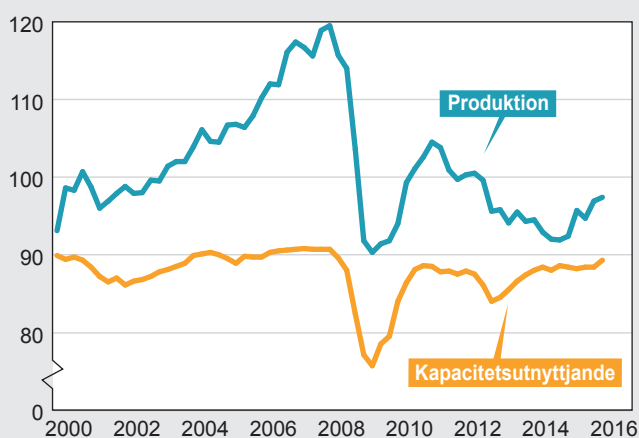
Diagrammet antyder alltså att utnyttjandet inom industrin var ungefär lika högt vid slutet av 2010 som det var under 2007. Men det innebär inte att den faktiska produktionen också har återgått till samma nivå som före krisen. I diagrammet på följande sida har indexet över industriproduktion (IPI) lagts till. Det tål att understrykas att kapacitetsutnyttjande och produktion är två olika saker. Som nämnts tidigare så är förmodligen mätandet av en utnyttjandegrad mycket mer problematisk och lämnar mer utrymme för tolkning än vad produktionsuppgifter baserat på omsättning gör. Att titta på de två statistikprodukterna mot varandra kan dock ändå ge en intressant bild.

I FOKUS

Produktion och kapacitetsutnyttjande totala industrin, säsongrensat

Industriproduktion. Index 2010=100

Kapacitetsutnyttjande i procent av maximal kapacitet

Som vi ser föll även industriproduktionen kraftigt under 2008 med en bottennotering under första halvan av 2009 för att sedan återhämta sig under 2010. På det sättet är mönstret likt utvecklingen för kapacitetsutnyttjandet. Men medan kapacitetsutnyttjandet under 2010 var uppe i ungefär samma nivå som innan krisen så var produktionsnivån fortfarande långt under den tidigare nivån.

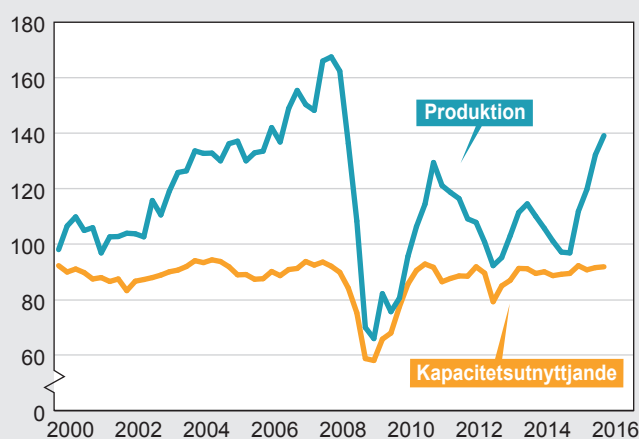
Mönstret detsamma i delbranscherna

Ser man till de stora delbranscherna som publiceras i statistiken över kapacitetsutnyttjandet är mönstren för de flesta detsamma som för den totala industrin. Kapacitetsutnyttjandet föll dramatiskt under finanskrisens djupaste år men återhämtade sig relativt snabbt, dock utan att produktionen har återhämtat sig på samma sätt.

Produktion och kapacitetsutnyttjande motorfordonsindustrin, säsongrensat

Industriproduktion. Index 2010=100

Kapacitetsutnyttjande i procent av maximal kapacitet

I diagrammet ovan visas ett exempel där motsvarande jämförelse görs för motorfordonsindustrin som är en av industrins största delbranscher. Även där är kapacitetsutnyttjandet uppe i nästan samma nivå som innan krisen medan produktionen är lägre än vid samma period. Tillsam-

mans ger det en bild av hur en nivå av kapacitetsutnyttjande 2015 kan innebära en helt annan produktionsnivå än vad motsvarande kapacitetsutnyttjande innebar första kvartalet 2008.

Industrin har anpassat sig till lägre efterfrågan

Hur kan man då förklara att kapacitetsutnyttjandet är uppe i liknande nivåer som innan krisens utbrott medan produktionen fortfarande är långt under samma nivå?

En möjlig förklaring är att industriföretagen har anpassat sin maximala produktionsnivå till en lägre efterfrågan än innan krisen. Till exempel kan ett företag som tidigare hade nattskift gått över till att bara ha dagsskift, som i exemplet ovan. En annan förklaring kan vara att företag som tidigare bidrog till produktionssiffrorna helt enkelt har gått i konkurs under krisen och inte längre bidrar till den totala industriproduktionen.

I och med det kan företagen som överlevde krisen vara tillbaka i samma kapacitetsutnyttjande som innan, samtidigt som industrin som helhet har tappat produktion och blivit mindre. Motorfordonsindustrin, som är en av de absolut största branscherna i svensk industri och som har haft en turbulent utveckling i både produktion och kapacitetsutnyttjande, är ett exempel på en bransch som drabbades av kännbara konkurser under krisen.

Industrin verkar mer flexibel vid uppgång

När vi studerar kurvorna över kapacitetsutnyttjandet och produktionen i samma diagram är mönstret tydligt. Vid högkonjunktur när industriproduktionen ökar dramatiskt blir det ändå inte några dramatiska nivåskillnader i kapacitetsutnyttjandet. Däremot faller kapacitetsutnyttjandet snabbt när det motsatta sker och produktionen minskar.

En möjlig förklaring kan vara att det är lättare att växla upp produktionen än att växla ned. När efterfrågan börjar svikta finns trögheter som gör det svårt för företagen att på kort varsel ställa om en produktionsprocess nedåt. Ordergången kan vid kraftiga kriser falla väldigt snabbt på kort tid men att sälja maskiner, dra ner på arbetskraft eller säga upp lokaler kan ta betydligt längre tid vilket innebär att det under en tid finns en överkapacitet som sedan syns i det lägre utnyttjandet.

När industrin är i högkonjunktur och produktionen ökar stadigt, som exempelvis innan krisen, ser vi däremot inte motsvarande dramatiska ökning av kapacitetsutnyttjande. Detta antyder att det går relativt lätt att anpassa produktionen uppåt. Det går att öka den potentiella maxkapaciteten relativt snabbt när det finns en maskinpark på plats och kanske extraskift att sätta in. Den maximala produktionspotentialen verkar alltså vara relativt flexibel uppåt medan den är mer trögrörlig nedåt.

David Lööv, konjunkturstatistik för industrin

Byggbkostnader

Senaste uppgift: april 2016

Källa: SCB:s faktorprisindex för flerbostadshus

Mars–april 2016 +1,1 procent

Faktorprisindex gick upp med 1,1 procent mellan mars och april 2016. Entreprenörens kostnader ökade med 1,0 procent. Löner steg med 2,2 procent. Omkostnader ökade med 1,4 procent. Gruppen Transporter, drivmedel och elkraft höjdes med 1,3 procent. Maskiner var oförändrade mellan mars och april.

Byggmaterialgruppen gick upp med 0,2 procent. Största prisökningar bland Byggmaterialkostnader i april hade armeringsstål, snickerier, trävaror och övrigt byggmaterial. Även betongvaror samt järn och stål ökade. Övriga materialgrupper hade liten positiv betydelse eller ingen betydelse för kostnaderna totalt sett förutom el-materiel som sjönk. Byggherrens kostnader gick upp med 1,4 procent. Tjänstemannalönerna gick upp med 2,0 procent. Projektering steg med 1,8 procent. Räntekostnader ökade med 1,4 procent. Allmänna kostnader gick upp med 0,3 procent.

Faktorprisindex för flerbostadshus

Förändring i procent

	apr 16/mar 16	apr 16/apr 15
Entreprenadkostnader	1,0	1,8
Byggmaterial	0,2	1,4
Löner	2,2	2,4
Maskiner	0,0	1,7
Transporter, drivmedel, elkraft	1,3	-1,1
Omkostnader	1,4	2,7
Byggherrekostnader	1,4	-1,9
Total byggbkostnad	1,1	1,1

April 2015–april 2016 +1,1 procent

Faktorprisindex steg med 1,1 procent mellan april 2015 och april 2016. Entreprenörens kostnader steg med 1,8 procent, vilket bidrog till en ökning av faktorprisindex totalt med 1,5 procentenheter. Omkostnader gick upp med 2,7 procent. Löner steg med 2,4 procent. Maskiner ökade med 1,7 procent. Gruppen Transport, drivmedel och elkraft sjönk med 1,1 procent. Inom den gruppen sjönk kostnaderna för dieselolja med 9,0 procent. Elkraft och lastbilstransporter gick ned med 1,2 respektive 0,1 procent.

Byggmaterialpriser steg med 1,4 procent. Störst prisökning inom Byggmaterialgruppen hade snickerier och vita varor. Övrigt byggmaterial var den byggvara som sjönk mest. Byggherrens kostnader gick ned med 1,9 procent. Det beror på att räntor sjönk med nästan 14 procent på årsbasis.

NÄRINGSLEV

Produktionen i näringslivet

Senaste uppgift: mars 2016

Källa: SCB:s produktionsindex över näringslivet

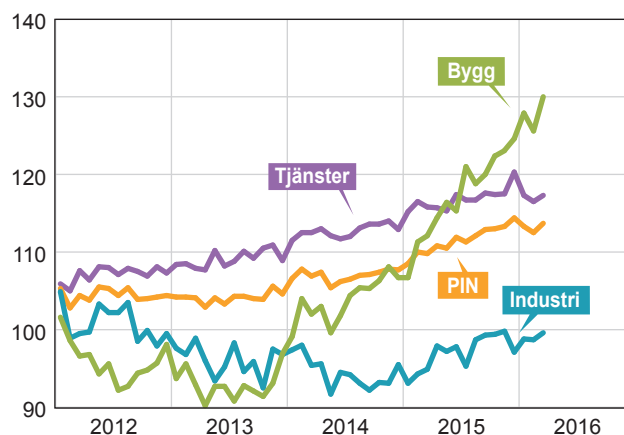
Tobias Fagerberg

Viss återhämtning i mars

Året började svagt för produktionen inom näringslivet men i mars hade samtliga delindex en positiv utveckling. Den totala produktionen inom näringslivet ökade i säsongsrensade tal med 1,1 procent jämfört med föregående månad. Den starkaste utvecklingen stod byggproduktionen för som ökade med 3,5 procent efter den kraftiga nedgången i februari. Även tjänsteproduktionen och industriproduktionen hade en positiv utveckling i mars.

Näringslivets produktionsutveckling

Säsongsrensade värden. Index 2010=100

Negativ utveckling för det första kvartalet

Produktionen under det första kvartalet uppvisade en negativ utveckling jämfört med närmast föregående kvartal. Under januari–mars minskade produktionen inom näringslivet med 0,3 procent, i säsongsrensade tal, jämfört med perioden oktober–december. Tjänstesektorn som är den största delsektorn inom näringslivet bidrog mest till nedgången med en produktionsminskning på 1,2 procent. Industriproduktionen och byggproduktionen bromsade nedgången inom näringslivet med öknings på 0,3 procent respektive 3,7 procent.

Produktionen i näringslivet

Förändring i procent

	mar 16/ feb 16 ¹⁾	jan–mar 16/ okt–dec 15 ¹⁾	mar 16/ mar 15 ²⁾
Industri inkl. energi	0,9	0,3	4,9
Bygg	3,5	3,7	16,4
Tjänster	0,7	-1,2	1,3
Totalt	1,1	-0,3	3,6

1) Säsongsrensat och kalenderkorrigerat

2) Kalenderkorrigerat

Uppgång jämfört med föregående år

Jämfört med mars 2015 ökade näringslivets produktion i kalenderkorrigerade tal med 3,6 procent. Utvecklingen var starkast för byggproduktionen som ökade med hela 16,4 procent. Både tjänsteproduktionen och industriproduktionen uppvisade en ökning jämfört med i fjol.

PRISER

Konsumentpriser

Senaste uppgift: april 2016

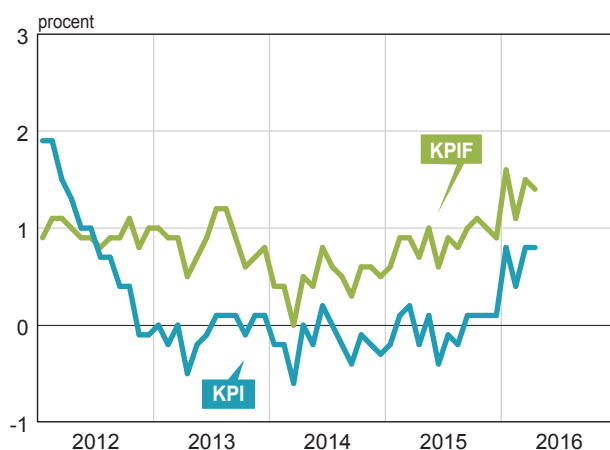
Källa: SCB:s konsumentprisindex

Inflationstakten oförändrad

I april var inflationstakten 0,8 procent, vilket den även var i mars. Konsumentpriserna var i genomsnitt oförändrade från mars till april vilket de även var motsvarande månader i fjol. Inflationstakten enligt KPI med fast ränta (KPIF) var 1,4 procent i april.

Inflationstakten

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Prisökningstakten stabiliserad

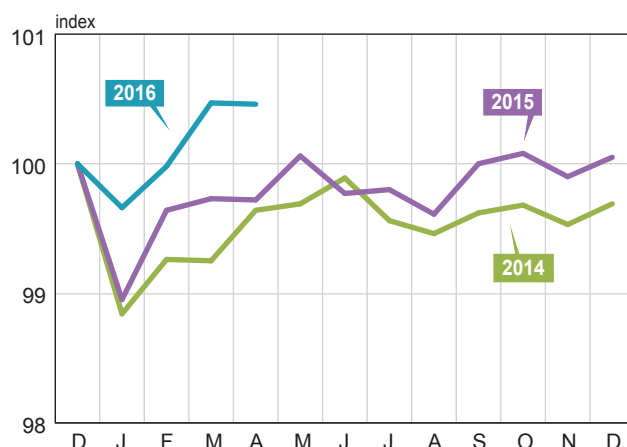
Inflationstakten, det vill säga förändringen i KPI under de senaste 12 månaderna, var 0,8 procent i april, vilket var oförändrat från föregående månad. Även i januari låg inflationstakten på 0,8 procent vilket indikerar att prisökningstakten stabiliserats på lite högre nivå efter att den under lång tid legat kring noll.

Till uppgången i april 2016 bidrog framförallt rekreation och kultur (2,3 procent) med 0,3 procentenheter. Prishöjningar inom delindex för avskrivningar, kläder samt livsmedel bidrog med 0,2 procentenheter vardera.

Uppgången motverkades framförallt av lägre räntekostnader (-11,1 procent) som påverkade inflationstakten med 0,4 procentenheter. Prissänkningar inom drivmedel samt post och telekommunikationer bidrog nedåt med 0,2 procentenheter vardera.

Konsumentprisernas utveckling

December föregående år=100

Stor prishöjning på böcker i april

Efter den stora uppgången mellan februari och mars var KPI oförändrat från mars till april. Till månadsförändringen bidrog prishöjningar på böcker (65,4 procent) och drivmedel (2,0 procent) med 0,1 procentenhet vardera. Uppgången motverkades av lägre priser på utrikes flygresor (-11,5 procent), paketresor (-9,6 procent) och el (-1,4 procent) som påverkade månadstakten med 0,1 procentenhet vardera.

Konsumentprisernas förändring

April 2016

	Förändring från		Bidrag till
	Föregående	apr	förändring
	månad	2015	sedan apr
			2015 ¹⁾
Livsmedel och alkoholfria drycker	0,1	1,6	0,2
Alkoholhaltiga drycker och tobak	0,1	1,3	0,1
Kläder och skor	0,5	3,6	0,2
Boende	-0,3	-0,5	-0,1
Inventarier och hushållsvaror	0,1	1,0	0,1
Hälsa- och sjukvård	0,1	0,6	0,0
Transport	-0,4	-0,4	-0,1
Post och telekommunikationer	0,6	-5,3	-0,2
Rekreation och kultur	0,2	2,3	0,3
Utbildning	0,0	0,4	0,0
Restauranger och logi	0,1	1,9	0,1
Div varor och tjänster	0,1	2,8	0,2
KPI totalt	0,0	0,8	0,8

1) Procentenheter

Svag nedgång för den underliggande inflationen

Inflationstakten rensad för effekten av räntesatsförändringar enligt måttet KPIF (KPI med fast ränta) var 1,4 procent i april, vilket kan jämföras med 1,5 procent i mars. Från mars till april 2016 var KPIF oförändrat. Under samma period förra året steg KPIF med 0,2 procent.

Inflationstakten enligt måttet KPIF exklusive energi var 1,8 procent i april. Från mars till april var KPIF exklusive energi oförändrat. KPIF är ett av Riksbanken definierat mått på underliggande inflation som på uppdrag från Riksbanken beräknas av SCB.

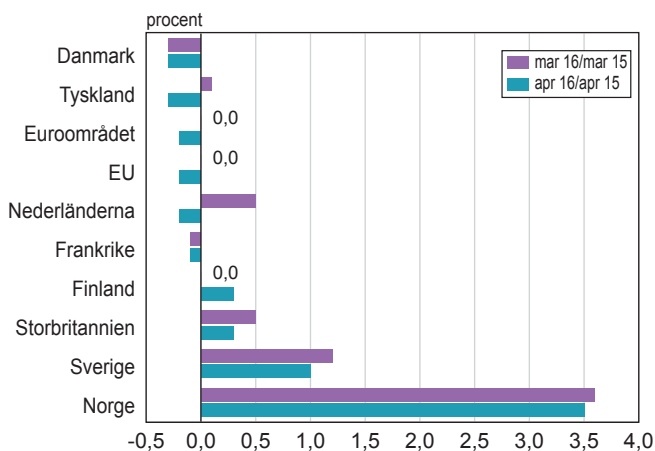
Negativ inflationstakt för EU

Inflationstakten enligt HIKP i Sverige var 1,0 procent i april 2016. Från mars till april 2016 var HIKP oförändrat. Under samma period förra året steg HIKP med 0,2 procent.

Inflationstakten för EU-länderna sjönk något i april då HIKP-inflationen uppmättes till -0,2 procent mot 0,0 procent i mars. Det enda EU-land som överträffar Sverige är för närvarande Belgien där inflationstakten i april var 1,5 procent. Samtliga de stora EU-länderna Tyskland, Frankrike, Italien och Spanien har negativ inflationstakt mätt med HIKP medan Storbritanniens inflationstakt fortfarande noteras över nollstrecket då den var 0,3 procent i april. Norge utmärker sig fortsatt med den högsta inflationstakten i Europa som i april noterades till 3,5 procent.

Inflationstakten i olika länder

EU-länder och Norge enligt HIKP

Priserna i producent-, export- och importleden

Senaste uppgift: april 2016

Källa: SCB:s producentprisindex

Producent- och importpriserna ned i april

Producentpriserna totalt sjönk med 0,9 procent mellan mars och april. Under samma period sjönk priserna på importmarknaden med 1,2 procent, på exportmarknaden med 1,1 procent samt på hemmamarknaden med 0,8 procent.

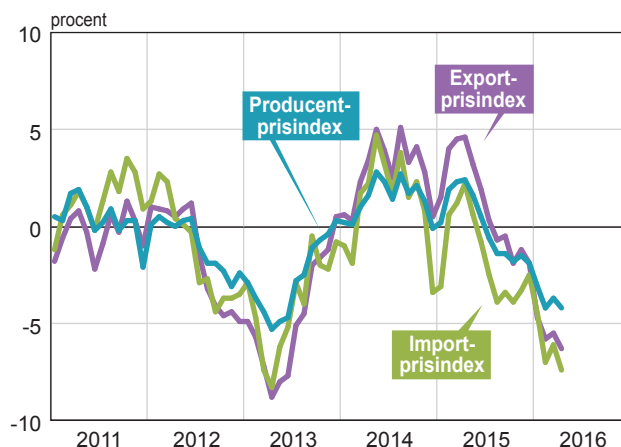
Säsongsnormad nedgång i fjärrvärmepriserna bidrog främst till nedgången på hemmamarknaden. På exportmarknaden bidrog främst lägre priser på massa, papper och papp och övriga maskiner till nedgången medan lägre pris på datorer, elektronikvaror och optik främst bidrog till nedgången på importmarknaden.

Priserna för inhemsk tillgång, det vill säga producentpriserna på hemmamarknaden tillsammans med importpriserna, sjönk med 1,2 procent från mars till april. Jämfört med april föregående år har priserna sjunkit med 4,9 procent.

Jämfört med april föregående år har producentpriserna totalt sjunkit med 4,2 procent. Under samma period sjönk priserna på exportmarknaden med 6,3 procent och på hemmamarknaden med 2,3 procent. På importmarknaden sjönk priserna med 7,4 procent.

Export-, import- och producentprisindex

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Tjänsteprisindex

Senaste uppgift: första kvartalet 2016

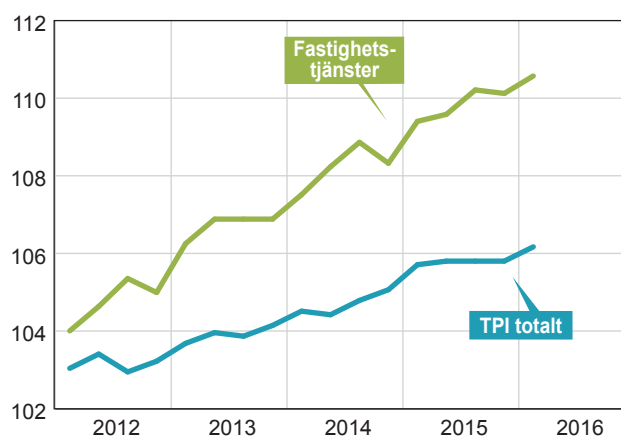
Källa: SCB:s tjänsteprisindex

Tjänstepriserna steg första kvartalet

Tjänsteprisindex steg med 0,3 procent mellan fjärde kvartalet 2015 och första kvartalet 2016. Föregående kvartal var Tjänsteprisindex oförändrat i kvartalstakt. Sedan första kvartalet 2015 har Tjänsteprisindex stigit med 0,4 procent. Motsvarande årstakt föregående kvartal var en uppgång på 0,7 procent.

Tjänsteprisindex

2010=100

Under kvartalet bidrog högre priser på Dataprogrammerings- och datakonsulttjänster samt Fastighetstjänster med 0,1 procentenhet vardera till uppgången. Lägre priser inom Havs- och kustsjöfart, godstrafik, Andra stödtjänster till transport samt Hotelltjänster motverkade uppgången med 0,1 procentenhet vardera.

ARBETSMARKNAD

Sysselsättning och arbetslöshet

Senaste uppgift: april 2016

Källa: SCB:s arbetskraftsundersökningar

Fredrik Öhrström

I april 2016 ökade antalet sysselsatta i åldern 15–74 år med 111 000 jämfört med motsvarande period året innan och uppgick till 4 873 000, icke säsongrensade. Andelen arbetslösa minskade med 1,0 procentenheter och uppgick till 7,3 procent. Antalet arbetade timmar var i genomsnitt 166,7 miljoner per vecka. Säsongrensade och utjämnade data visar på en ökning av sysselsättningen och en minskning av arbetslösheten som uppgick till 6,9 procent.

Arbetsförmedlingens statistik över de inskrivna arbetslösa visar på en minskning med 5 000 personer jämfört med april 2015 och uppgick till 360 000. Antalet inskrivna arbetslösa fortsätter att gå ner bland ungdomar i åldern 18–24 år och uppgick till 61 000, vilket är en minskning med 9 000 jämfört med motsvarande månad föregående år. Antalet nya lediga platser uppgick till 128 000, vilket kan jämföras med 96 000 samma månad i fjol. I april fick 45 000 arbete, jämfört med april ifjol är det en minskning med knappt 1 000.

Personer i arbetskraften ökade

Antalet personer i arbetskraften i åldern 15–74 år uppgick enligt icke säsongrensade data till 5 254 000 i april 2016, en ökning med 60 000 jämfört med april 2015 varav 40 000 kvinnor. Det relativa arbetskraftstalet uppgick till 71,9 procent. Bland kvinnorna var arbetskraftstalet 69,5 procent och bland männen var det 74,3 procent.

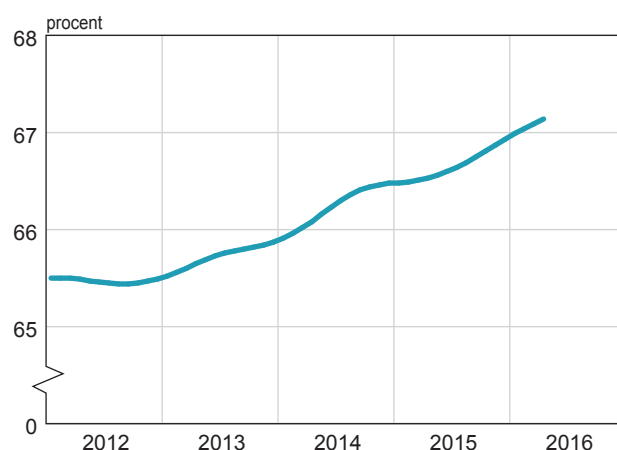
Säsongrensade och utjämnade data visar på en fortsatt ökning av antalet personer i arbetskraften medan andelen visar på en svag ökning. I april 2016 uppgick antalet i arbetskraften till 5 271 000, vilket motsvarar ett arbetskraftstal på 72,1 procent.

Ökad sysselsättning

Antalet sysselsatta i åldern 15–74 år uppgick till 4 873 000, icke säsongrensade, en ökning med 111 000 jämfört samma månad föregående år. Antalet sysselsatta kvinnor ökade med 68 000 och uppgick till 2 328 000 och antalet sysselsatta män ökade med 44 000 och uppgick till 2 545 000. Sysselsättningsgraden för befolkningen 15–74 år ökade med 1,0 procentenheter och uppgick till 66,7 procent. Bland kvinnorna var sysselsättningsgraden 64,6 procent, en ökning med 1,4 procentenheter, och bland männen var den 68,7 procent.

Sysselsättningsgrad

Ålder 15–74 år. Sysselsatta som andel av befolkningen. Säsongrensade och utjämnade månadsvärden

Säsongrensade och utjämnade data visar en fortsatt ökning i antalet och andelen sysselsatta jämfört med närliggande månader. Antalet sysselsatta uppgick till 4 905 000, vilket motsvarar en sysselsättningsgrad på 67,1 procent.

Ökning av antalet arbetade timmar

Det totala antalet arbetade timmar i april 2016 uppgick i genomsnitt till 166,7 miljoner per vecka enligt icke säsongrensade data. Efter hänsyn tagits till skillnader i semesteruttag och ledighet var det en ökning med 4,6 procent jämfört med april 2015.

Enligt säsongrensade och utjämnade data uppgick antalet arbetade timmar till 148,7 miljoner per vecka i april 2016, vilket är en ökning av antalet arbetade timmar jämfört med närliggande månader.

Arbetsmarknad						
	Antal sysselsatta, 1 000-tal		Antal arbetade timmar, 10 000-tal		Ant. arbetslösa 1 000-tal	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016
jan	4 717	4 791	12 210	14 610	430	388
feb	4 730	4 806	15 720	15 800	433	396
mar	4 767	4 833	15 940	14 940	414	406
apr	4 762	4 873	14 530	16 670	432	381
maj	4 829		15 150		420	
jun	4 903		15 700		456	
jul	5 003		9 900		350	
aug	4 962		12 240		337	
sep	4 832		16 490		374	
okt	4 853		16 130		349	
nov	4 873		16 710		325	
dec	4 821		12 830		345	

Uppgifterna baserar sig på åldersindelningen i AKU, dvs. 15–74 år, och antal arbetslösa inkluderar heltidsstuderande som sökt och kunnat ta arbete.

Minskad arbetslöshet

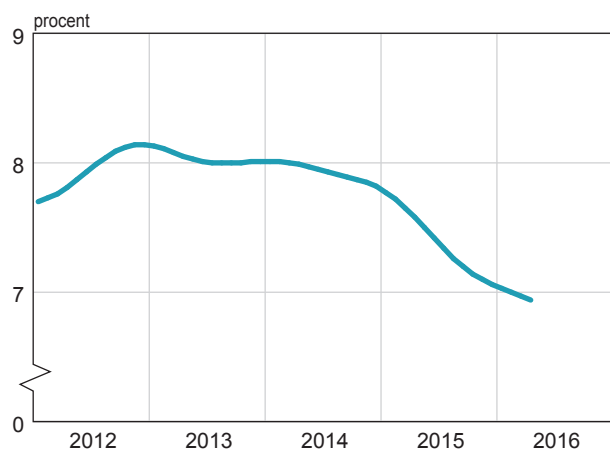
I april 2016 var antalet arbetslösa i åldern 15–74 år 381 000, icke säsongrensade, en minskning med 51 000 jämfört med samma månad föregående år. Antalet arbetslösa kvinnor minskade med 28 000 till 175 000 medan antalet arbetslösa män uppgick till 206 000. Det relativa arbetslöshetstalet minskade med 1,0 procentenheter och uppgick till 7,3 procent. Bland kvinnorna minskade det relativa arbets-

löshetstalet med 1,2 procentenheter och uppgick till 7,0 procent och bland männen minskade arbetslösheten med 0,9 procentenheter till 7,5 procent. Bland ungdomar i åldern 15–24 år var 137 000 arbetslösa, varav 97 000 heltidsstuderande. Andelen arbetslösa ungdomar uppgick till 21,7 procent av arbetskraften.

För personer i åldern 15–74 år visar säsongrensade och utjämnade data på en fortsatt minskning av antalet och andelen arbetslösa jämfört med närliggande månader. Antalet arbetslösa uppgick till 366 000, vilket motsvarar en arbetslöshet på 6,9 procent. Bland kvinnorna fortsätter arbetslösheten att minska medan arbetslösheten bland män visar på små förändringar. Antalet arbetslösa ungdomar uppgick till 123 000 vilket motsvarar en arbetslöshet på 18,9 procent.

Relativ arbetslöshet

Ålder 15–74 år. Inkl. heltidsstuderande som sökt arbete. Säsongrensade och utjämnade månadsvärden

Minskning av antalet inskrivna arbetslösa

Antalet inskrivna arbetslösa, som utgörs av de öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, uppgick i april 2016 till 360 000. Jämfört med samma månad föregående år är det en minskning med 5 000 personer. Bland de inskrivna arbetslösa var 181 000 öppet arbetslösa och 179 000 deltog i program med aktivitetsstöd. Trenden med fler inskrivna arbetslösa födda utanför Europa och färre övriga inskrivna arbetslösa fortsätter.

Antalet inskrivna arbetslösa ungdomar (18–24 år) fortsätter att minska. I april var 61 000 ungdomar inskrivna som arbetslösa, en minskning med 9 000 på ett år.

Antalet nya lediga platser som anmälades till landets arbetsförmedlingar var 128 000, vilket kan jämföras med 96 000 motsvarande månad föregående år. Det var 45 000 som fick arbete i april 2016, vilket är knappt 1 000 färre jämfört med i fjol. Antalet varslade uppgick till 3 500, detta kan jämföras med 3 000 samma månad föregående år.

Arbetskraftskostnader & löner

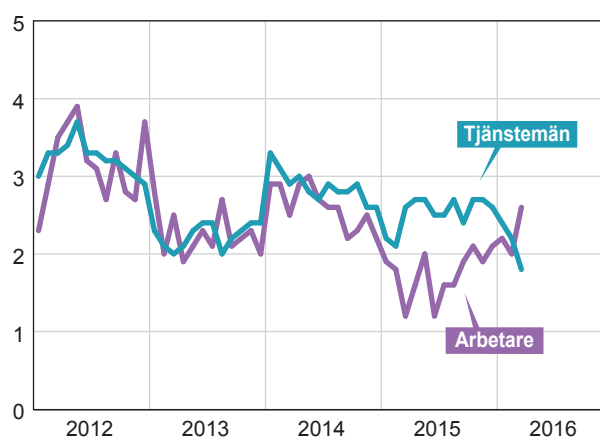
Senaste uppgift: mars 2016

Källa: SCB:s arbetsmarknadsstatistik

Den preliminära genomsnittliga timlönen för arbetare var under mars 2016 161,30 kronor exklusive övertidstillägg och 163,40 kronor inklusive övertidstillägg, vilket är en ökning med 2,6 respektive 2,8 procent jämfört med mars 2015. Under mars 2016 var den preliminära genomsnittliga månadslönen för tjänstemän 37 420 kronor exklusive rörliga tillägg och 38 260 kronor inklusive rörliga tillägg, vilket är en ökning med 2,0 respektive 1,8 procent jämfört med mars 2015.

Löneutveckling inom den privata sektorn

Procentuell förändring från motsvarande månad föregående år

Arbetskostnaden för en arbetare inom utvinning av mineral och tillverkningsindustrin har för mars 2016 beräknats till 290,03 kronor per timme, vilket ger ett arbetskostnadsindex på 122,7 en förändring med 4,5 procent jämfört med mars 2015. Arbetskostnaden för en arbetare inom den privata sektorn totalt har för mars 2016 beräknats till 268,53 kronor per timme och för tjänstemän inom den privata sektorn till 58 441 kr per månad. Detta ger ett arbetskostnadsindex för arbetare på 120,4 en ökning med 4,2 procent jämfört med mars 2015. Motsvarande index för tjänstemän blir 123,1 en ökning med 3,4 procent jämfört med mars 2015.

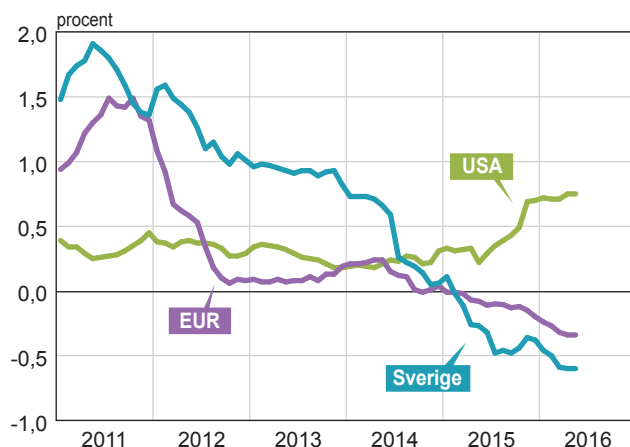
FINANSMARKNAD

Amorteringskravet tas i bruk

Regeringen gav under månaden sitt medgivande till Finansinspektionens förslag på ett amorteringskrav på bolån. Det betyder att bostadslån som tas efter 1 juni i år omfattas av de nya amorteringsreglerna. Nya bolån med en belåningsgrad över 70 procent ska årligen amorteras med 2 procent av lånebeloppet medan lån med en belåningsgrad mellan 50 och 70 procent ska amorteras med 1 procent per år. Lån till nyproducerade bostäder undantas från kravet i fem år.

Korta räntor

3 mån statsskuldväxlar (motsv)

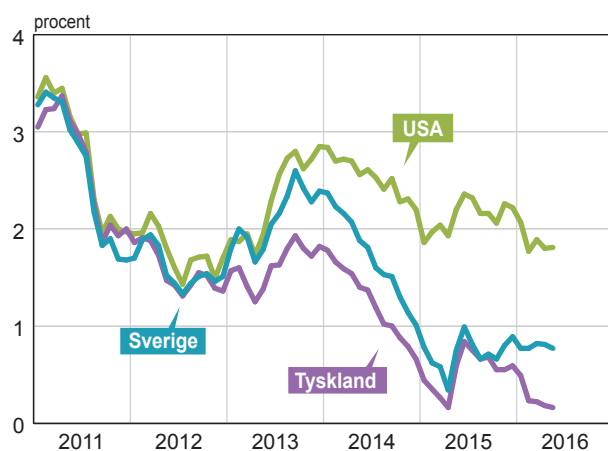
Källa: Riksbanken

Under våren har flera banker rapporterat att de har upplevt en ökning av antalet låneansökningar jämfört med motsvarande period tidigare år. Anledningen tros vara att många kunder vill hinna ta nya lån eller höja befintliga lån innan amorteringskravet tas i bruk.

Räntekurvan planade ut något under maj när de korta räntorna var oförändrade och avkastningen på tioåriga statsobligationer föll med fyra punkter till 0,77 procent.

Långa räntor

10-åriga statsobligationer

Källa: Riksbanken

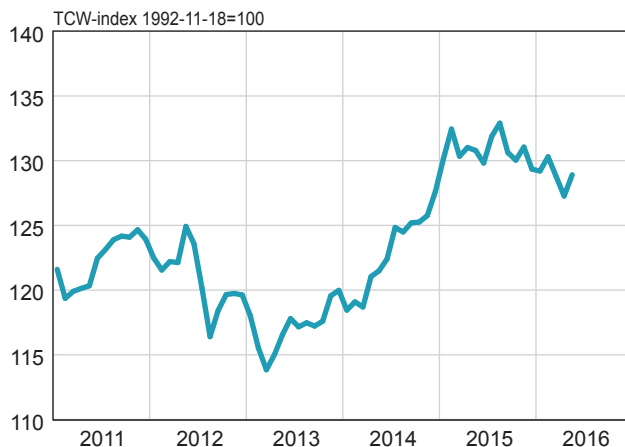
Brexit eller Bremain?

Den 23 juni röstar britterna om huruvida de kommer att fortsätta vara en del av den europeiska unionen. Stannasidans starkaste argument rör ekonomin och som gör bedömningen att ett utträde skulle innebära uppmot en miljon färre brittiska jobb och kraftigt minskad export. Vid sådan geopolitisk osäkerhet har investerare historiskt valt att placera sina medel i tryggare valutor som amerikanska dollar och schweiziska franc. Om så blir fallet är det rimligt att vänta sig en försvagning av den svenska kronan.

Trots osäkerheten inför den brittiska omröstningen stärktes pundet med 34 öre och kostade under maj i genomsnitt 11,95 SEK/GBP.

Valutakursindex för kronan

Månadsgenomsnitt

Källa: Riksbanken

Grekiskt drama

I slutet av månaden godkände finansministrarna i euro-länderna vidare utbetalningar av stödlånet till Grekland på 10,3 miljarder euro, vilket är en höjning från tidigare planerade 5,7 miljarder euro. EU och IMF enades även om skuldlättnader för landet. Några dagar senare informerade dock Greklands finansminister Euclid Tsakalotos långivarna EU och IMF om att vissa av de lagförändringar som krävts för stödlånet inte kan genomföras. Det är oklart om svårigheterna äventyrar utbetalningarna.

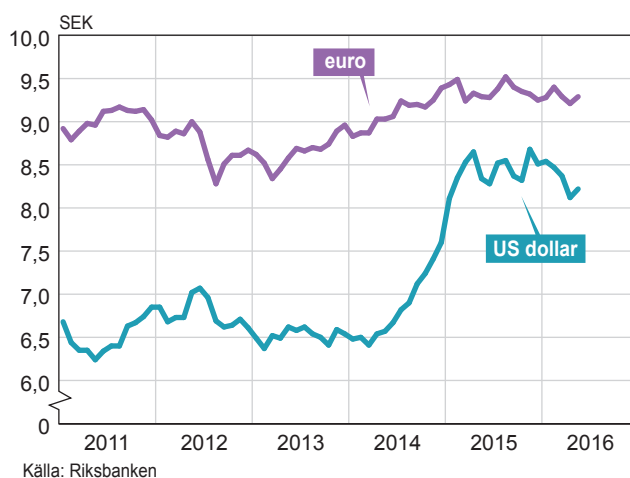
FED flaggar för räntehöjning

Under maj har flera ledamöter för Federal Reserve kommit med kommentarer som indikerar att en höjning av den amerikanska styrräntan närmar sig. FED:s ordförande Janet Yellen uttalade sig hökaktigt i slutet av månaden och sa att det troligen är lämpligt med en räntehöjning under de kommande månaderna. Senast FED höjde styrräntan var i december 2015, då den höjdes från intervallet 0–0,25 procent till 0,25–0,50 procent.

Valutakurser

Svenska kronor i förhållande till dollar och euro.

Månadsgenomsnitt

Källa: Riksbanken

Dollarn stärktes mot kronan under maj och kostade i genomsnitt 8,23 SEK/USD. Både de korta och långa amerikanska räntorna var under månaden i det närmaste oförändrade.

Blandat utfall på världens börser

Stockholmsbörsen inledde månaden svajigt men återhämtade sig senare. Affärsvärldens generalindex gick upp med 1,6 procent i maj. Ute i Europa steg Frankfurtbörsens DAX-index med 2,2 procent medan Londonbörsens FTSE-index sjönk med 0,2 procent under månaden.

Aktiekurserna

Stockholmsbörsens generalindex, månadsgenomsnitt

På andra sidan Atlanten gick Dow Jones och Nasdaq upp med 0,1 respektive 3,6 procent. I Tokyo steg Nikkeiindex med 3,4 procent medan börserna i Hongkong och Shanghai sjönk med 1,2 respektive 0,7 procent i maj.

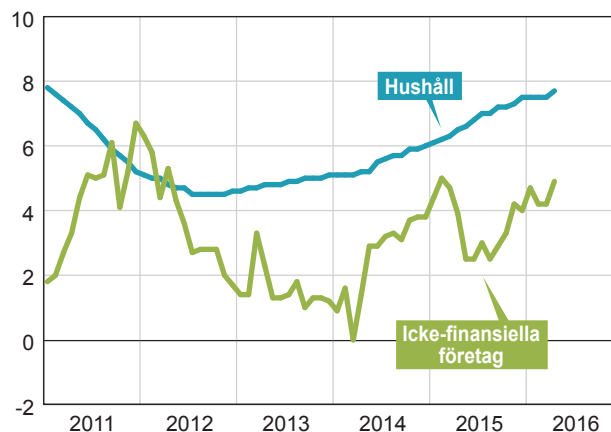
Elin Henriksson och Andreas Hörnqvist,
Finansmarknadsstatistik

Tillväxttakten för hushållens lån ökade

I april hade hushållens lån från monetära finansinstitut (MFI) en årlig tillväxttakt på 7,7 procent, vilket är 0,2 procentenheter högre än i mars. Totalt uppgick hushållens lån hos MFI till 3 369 miljarder kronor, vilket är en ökning med 236 miljarder jämfört med motsvarande månad föregående år.

MFI:s utlåning

Årlig tillväxttakt, procent

Ökningen beror främst på bostadslånen, som ökade med 217 miljarder jämfört med motsvarande månad föregående år, och totalt uppgick till 2 758 miljarder i april. Bostadslånen hade därmed en årlig tillväxttakt på 8,5 procent i april, oförändrat jämfört med mars.

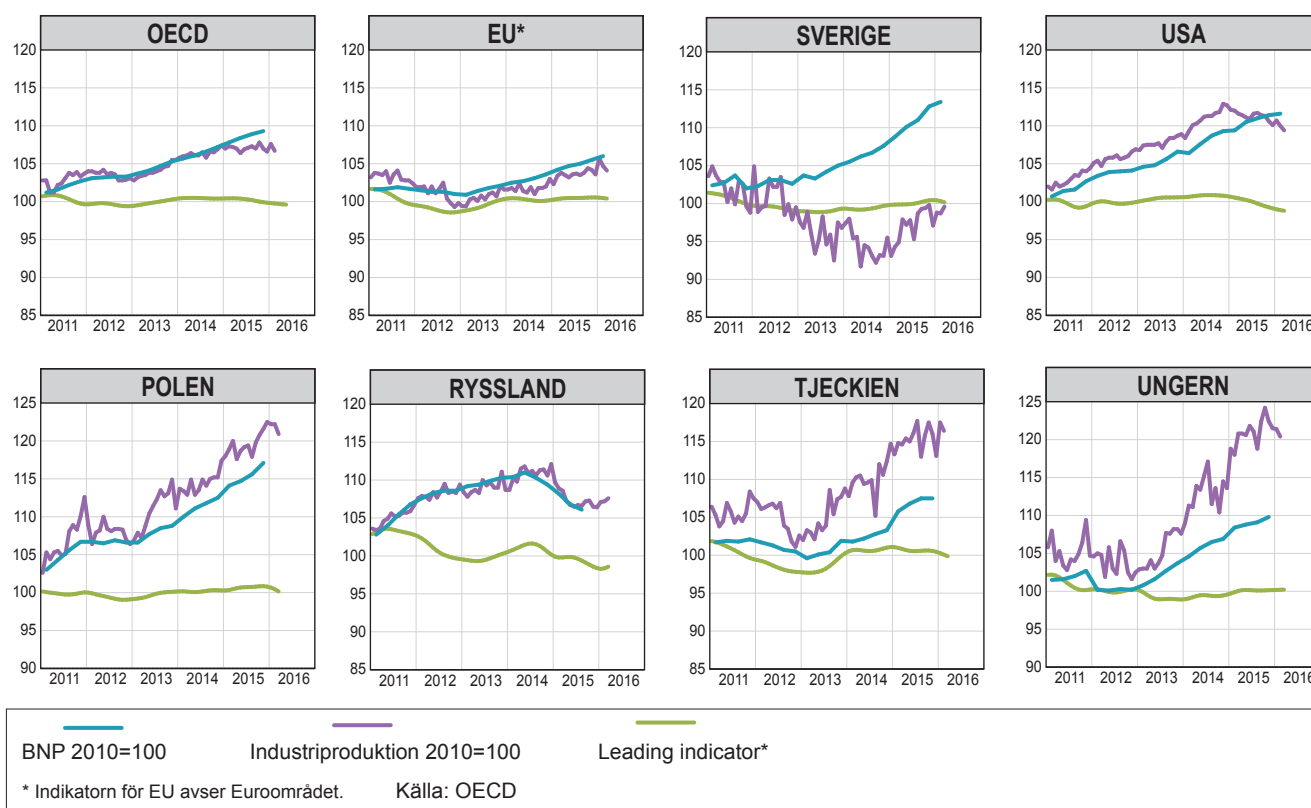
Hushållens konsumtionslån hade en tillväxttakt på 3,3 procent i april, vilket är en ökning jämfört med mars då den var 2,8 procent. Tillväxttakten för lån med övriga säkerheter låg på 4,1 procent i april, vilket kan jämföras med 3,7 procent i mars. Totalt uppgick hushållens konsumtionskrediter och lån med övriga säkerheter till 183 respektive 429 miljarder kronor i april.

Ekonomisk statistik – juni

	Datum	Avser period
Inregistrering av fordon	01	maj
Industrins orderingång	03	apr
Industriproduktionsindex	03	apr
Tjänsteproduktionsindex	03	apr
Indikator över hushållens konsumtionsutgifter	09	apr
Produktionsindex över näringslivet	09	apr
Småhusbarometern	10	maj
Konsumentprisindex	14	maj
Arbetskraftsundersökningen	17	maj
Finansräkenskaperna	22	kv 1 –16
Detaljhandels försäljning	28	maj
Export, import och handelsnetto	28	maj
Producentprisindex	28	maj
Arbetskostnadsindex, privat sektor	30	apr

INTERNATIONELL UTBLICK

Konjunkturindikatorer för några länder och -områden

Mellan första kvartalet 2012 och första kvartalet 2013 krympte den tjeckiska ekonomin. Under efterföljande kvartal ökade BNP stadigt och första kvartalet 2015 växte BNP med 2,4 procent, säsongrensad och jämfört med kvartalet innan. Det var den starkaste tillväxttakten för ett enskilt kvartal sedan åtminstone 2010. Under efterföljande kvartal har tillväxttakten dämpats och fjärde kvartalet 2015 uppvisade landet nolltillväxt. För den tjeckiska industriproduktionen har utvecklingen varit något bättre och efter en nedgång i produktionen från hösten 2011 till hösten 2012 har trenden varit uppåtgående. Under andra halvåret 2015 har industriproduktionen dock uppvisat stora variationer med ömsom upp- och nedgångar. Landets ledande indikator har också försvagats och efter att ha legat över den långsiktiga trenden sedan december 2013 föll indikatorn under 100 i mars. Det var femte månaden i rad som indikatorn backade.

Den polska ekonomin uppvisar en stabilare tillväxtbana och fjärde kvartalet växte BNP med 1,3 procent, säsongrensad och jämfört med kvartalet innan. Det var elfte kvartalet i följd som landets BNP ökade. Utvecklingen för den polska industriproduktionen har också varit relativt gynnsam och med undantag för en avmattning under 2012 har produktionen ökat i god takt under senare år. Under inledningen av 2016 har utvecklingen dock försvagats och i mars minskade produktionen med knappt 1 procent,

säsongrensad och jämfört med månaden innan. Även den ledande indikatorn uppvisar en nedåtgående trend och har minskat de senaste fyra månaderna. Noteringen i mars låg dock fortsatt över den långsiktiga trenden och framtiden ser trots allt ljus ut.

Trots den geopolitiska oron visar Ungern en liknande utveckling som Polen, både avseende BNP-tillväxten och industriproduktionen. Landets ekonomi har växt i en stabil takt och den kvartalsvisa BNP-tillväxten har uppvisat positiva tillväxttal sedan första kvartalet 2013. Även den ungerska industriproduktionen uppvisar en god utveckling, och med undantag för en nedgång från hösten 2011 till hösten 2012, visar industriproduktionen en uppåtgående trend. Den goda utvecklingen ser dock ut att i alla fall tillfälligt vara bruten. Säsongrensad och jämfört med månaden innan minskade industriproduktionen med 0,8 procent i februari vilket var fjärde månaden i följd med sjunkande produktion.

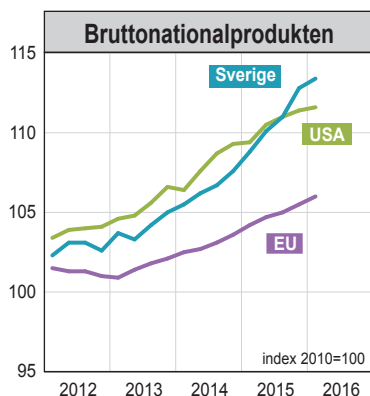
Den ryska ekonomin fortsätter däremot att utvecklas svagt och tredje kvartalet 2015 minskade BNP med 0,7 procent, säsongrensad och jämfört med andra kvartalet. Det var femte kvartalet i följd med negativ tillväxt. Även utvecklingen för den ryska industriproduktionen har varit svag det senaste året. Första halvåret 2015 minskade produktionen kraftigt innan den stabiliserades, och produktionen har därefter legat på en i stort sett oförändrad nivå.

INTERNATIONELL UTBLICK

Bruttonationalprodukten

Tillväxten inom EU-området fortsätter att vara stabil och korrigerat för säsongvariationer ökade BNP med 0,5 procent första kvartalet och jämfört med kvartalet innan. BNP har därmed ökat varje kvartal sedan andra kvartalet 2013. Bland de stora medlemsländerna uppvisade Spanien och Tyskland en snabbare tillväxttakt än snittet för EU och i Frankrike ökade BNP i linje med EU. I Storbritannien dämpades utvecklingen och den brittiska ekonomin växte med 0,4 procent, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan. Efter flera kvartal med starka tillväxtsiffror mattades även den ekonomiska utvecklingen av i Sverige första kvartalet. Tillväxttakten uppgick till 0,5 procent, säsongrensat och jämfört med fjärde kvartalet 2015, där en lägre tjäns-teexport höll tillbaka uppgången. Bland övriga nordiska länder uppvisade Norge den snabbaste kvartalstillsväxten och BNP ökade med 0,9 procent första kvartalet efter ett svagt fjärde kvartal. I Danmark växte BNP med 0,5 procent.

I USA steg BNP med 0,8 procent första kvartalet uppräknet till årstakt och jämfört med kvartalet innan (vilket motsvarar 0,2 procent i kvartalstakt). Ökade bostadsinvesteringar påverkade tillväxten positivt men även offentlig konsumtion på lokal och delstatsnivå samt privatkonsumtion bidrog till uppgången.

Bruttonationalprodukten

	Index 2010=100	Förändr. från föregående kvartal, %	Förändr. från motsv kv föreg år, %
EU	106,0	0,5	1,7
Danmark	103,8	0,5	0,6
Finland	100,3	0,2	0,8
Frankrike	106,1	0,6	1,4
Spanien	101,2	0,8	3,4
Storbritannien	112,3	0,4	2,0
Sverige	113,4	0,5	4,2
Tyskland	109,2	0,7	1,6
Norge	109,8	1,0	1,4
USA	111,6	0,2	2,0
Japan	103,3	0,4	0,0
OECD	109,3	0,4	2,0

Finland och OECD fjärde kvartalet 2015, övriga första kvartalet 2016.
Källa: OECD

EU-barometern

För andra månaden i följd ökade EU-kommissionens konjunkturbarometer i maj. I euroområdet steg barometerindikatorn från 104,0 till 104,7 och för EU totalt var ökningen 0,5 enheter till 105,7. Inom både euroområdet och EU totalt ökade konsumentförtroendet samtidigt som stämningläget förbättrades inom detaljhandeln och byggsektorn. Läget inom industrin låg kvar på en oförändrad nivå medan det försvagades inom tjänstesektorn. Indikatorerna steg i Frankrike, Storbritannien och Tyskland, men sjönk något i Spanien. Sveriges indikator sjönk för fjärde månaden i följd och låg i maj på 105,7. Med undantag för konsumentförtroendet, som låg kvar på en oförändrad nivå, försämrades stämningläget inom samtliga sektorer där byggsektorn uppvisade den kraftigaste tillbakagången.

Internationella ekonomiska indikatorer

		Danmark	Finland	Storbr.	Sverige	Tyskland	USA	EU ¹⁾	OECD
BNP ²⁾									
Förändr. föreg. kv.	%	0,5	0,2	0,4	0,5	0,7	0,2	0,5	0,4
Förändr. 4 kv.	%	0,6	0,8	2,0	4,2	1,6	2,0	1,7	2,0
Industriproduktion ³⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	-1,0	-1,6	-0,3	0,9	-1,2	-0,5	-0,6	-0,8
Förändr. 12 mån.	%	-1,6	-1,1	-0,4	5,0	0,7	-2,0	0,3	-0,6
KPI ⁴⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	0,2	0,3	0,0	0,0	-0,5	0,5	0,1	0,4
Förändr. 12 mån.	%	-0,3	0,3	0,3	1,0	-0,3	0,5	-0,2	0,8
Arbetslöshet ⁵⁾	%	5,8	9,3	5,0	7,2	4,2	5,0	8,8	6,4
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	0,0	0,0	0,0	0,1	-0,1	0,0	-0,1	-0,1
Förändr. 12 mån.	procentenheter	-0,6	0,1	-0,5	-0,3	-0,6	-0,4	-0,9	-0,5
Kort ränta ⁶⁾	%	-0,09	-0,25	0,59	-0,43	-0,25	0,63	-0,25	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	-0,01	-0,02	0,00	0,04	-0,02	0,00	-0,02	..
Förändr. 12 mån.	procentenheter	0,10	-0,25	0,02	-0,29	-0,25	0,35	-0,25	..
Lång ränta ⁷⁾	%	0,40	0,46	1,48	0,81	0,13	1,80	0,93	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	-0,11	-0,07	0,02	-0,01	-0,04	-0,08	0,00	..
Förändr. 12 mån.	procentenheter	0,15	0,19	-0,17	0,47	0,01	-0,12	0,04	..

1) EU28 men för kort och lång ränta avses euroområdet 2) Finland och OECD fjärde kvartalet 2015, övriga första kvartalet 2016 3) Storbritannien och OECD februari, övriga mars 4) Harmoniserat konsumentprisindex (HICP) för EU-länderna. OECD mars, övriga april 5) Storbritannien januari, USA april, övriga mars 6) Korta räntor avser 3-månaders interbankräntor enligt statistik från Eurostat. April 7) April Källa: OECD, Eurostat

INTERNATIONELL UTBLICK

Tillväxten fortsätter i måttlig takt inom EU

I maj publicerade EU-kommissionen sin senaste prognos för utvecklingen i euroområdet, EU och dess medlemsländer. EU-kommissionen räknar med att återhämtningen inom EU fortsätter men att tillväxten kommer att vara måttlig. Från en BNP-tillväxt på 2,0 procent 2015 väntas tillväxten dämpas något till 1,8 respektive 1,9 procent 2016 och 2017. Ett lågt oljepris, svag euro, penningpolitiska stimulanser och ökade offentliga utgifter till följd av den högre flyktinginvandringen har under det senaste året gynnat den ekonomiska utvecklingen i Europa. Under de senaste månaderna har dessa faktorer dock vägts upp av att tillväxten bromsat in bland tillväxtekonomierna, och att det även har börjat sprida sig till mer utvecklade ekonomier. Riskerna i den senaste prognosen finns främst på nedåtsidan och EU-kommissionen bedömer att sannolikheten för att utfallet hamnar under prognosen är högre än att det hamnar över prognosen. Kinas inbromsning kan bli kraftigare än väntat, och förvärrade geopolitiska problem och ökad turbulens på olje- och finansmarknaden riskerar att dämpa tillväxten ytterligare. Därtill finns en osäkerhet kring Storbritanniens fortsatta medlemskap i EU och implementeringen av strukturella reformer.

Prognos för BNP-utvecklingen

Procentuell förändring från föregående år

	2015	2016	2017
Belgien	1,4	1,2	1,6
Bulgarien	3,0	2,0	2,4
Cypern	1,6	1,7	2,0
Danmark	1,2	1,2	1,9
Estland	1,1	1,9	2,4
Finland	0,5	0,7	0,7
Frankrike	1,2	1,3	1,7
Grekland	-0,2	-0,3	2,7
Irland	7,8	4,9	3,7
Italien	0,8	1,1	1,3
Kroatien	1,6	1,8	2,1
Lettland	2,7	2,8	3,1
Litauen	1,6	2,8	3,1
Luxemburg	4,8	3,3	3,9
Malta	6,3	4,1	3,5
Nederländerna	2,0	1,7	2,0
Polen	3,6	3,7	3,6
Portugal	1,5	1,5	1,7
Rumänien	3,8	4,2	3,7
Slovakien	3,6	3,2	3,3
Slovenien	2,9	1,7	2,3
Spanien	3,2	2,6	2,5
Storbritannien	2,3	1,8	1,9
Sverige	4,1	3,4	2,9
Tjeckien	4,2	2,1	2,6
Tyskland	1,7	1,6	1,6
Ungern	2,9	2,5	2,8
Österrike	0,9	1,5	1,6
Euroländerna	1,7	1,6	1,8
EU	2,0	1,8	1,9

Källa: EU-kommissionen

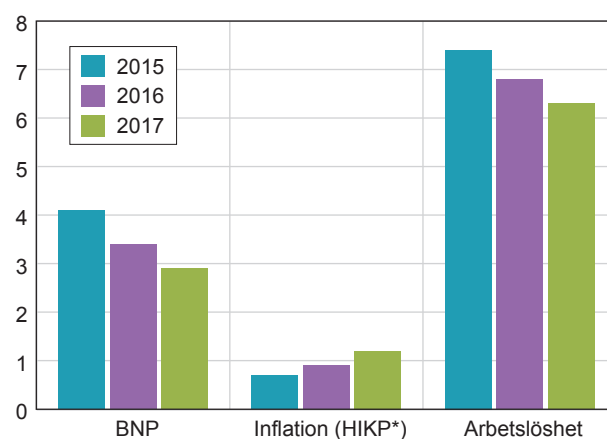
Högre tillväxttakt i Frankrike

Prognoserna för de större ekonomierna i EU visar att återhämtningen fortsätter men att tillväxten i flera länder kommer att dämpas framöver. I Tyskland och Storbritannien kommer utvecklingen att sakta in 2016 och 2017. I Storbritannien kommer ekonomin att växa i samma takt som snittet för EU medan utvecklingen i Tyskland väntas bli något svagare. Spanien, som haft en stark återhämtning de senaste åren, väntas fortsätta växa snabbare än EU totalt men jämfört med 2015 bromsar tillväxten in. Italien och Frankrike väntas fortsätta att växa i långsammare takt än snittet för EU men utvecklingen går åt rätt håll och jämfört med förra året väntas tillväxttakten växla upp något. Generellt väntas hushållskonsumtionen vara den största drivkraften till tillväxten i många av de större medlemsländerna.

Prognos för Sverige

Procent jämfört med föregående år (BNP, HIKP)

Procent av arbetskraften (Arbetslöshet)

* Harmoniserat konsumentprisindex

Källa: EU-kommissionen

Stabil tillväxt för Sverige

Efter att Sveriges ekonomi växte med mer än 4 procent förra året väntas BNP-tillväxten stabiliseras runt 3 procent de kommande åren. Understödd av låga räntor, högre disponibelinkomster och ökade bostadspriser väntas hushållskonsumtionen fortsätta att bidra i hög grad till tillväxten. Även de offentliga utgifterna väntas öka till följd av den höga flyktinginvandringen under förra året. EU-kommissionens ekonomer räknar dock med en fortsatt svag inflationstakt där bland annat det låga oljepriset tros förlänga perioden med låg inflation till 2017. Arbetslösheten väntas minska till närmare 6 procent av arbetskraften 2017 men spås ligga kvar på en hög nivå bland utrikes födda. Den svenska BNP-tillväxten står ut i jämförelse med övriga medlemsländer i Norden. I Danmark väntas BNP växa med 1,2 respektive 1,9 procent 2016 och 2017, och i Finland räknar prognosmakarna med en tillväxt på 0,7 procent årligen.

SVENSKA EKONOMISKA INDIKATORER

	Enhet	Basår	Senaste uppgift	Förändring i procent från		
				föreg. månad/ period	samma månad/ period föreg. år	
Ekonomi, allmänt						
BNP	volym	2010=100	1 kv	113,4 ¹⁾	0,5 ¹⁾	4,2
Fast bruttoinvestering	volym	2010=100	1 kv	129,1 ¹⁾	2,1 ¹⁾	7,3
Hushållens konsumtion	volym	2010=100	1 kv	112,4 ¹⁾	1,1 ¹⁾	3,1
Tjänsteproduktion	volym	2010=100	mar	116,9 ¹⁾	0,9 ¹⁾	1,2
Lägenheter, påbörjade, nya	1 000-tal		1 kv	16,3		46
Industri						
Produktion	volym	2010=100	mar	105,0	1 ¹⁾	6
			jan–mar	94,8		5
Omsättning	volym	2010=100	mar	105,2	1 ¹⁾	7
			jan–mar	95,2		6
Orderingång	volym	2010=100	mar	105,4	2 ¹⁾	2
			jan–mar	94,8		3
Kapacitetsutnyttjande	%		1 kv	89,3 ¹⁾	0,9 ¹⁾²⁾	0,9 ²⁾
Investeringar	mdr kr		1 kv	51,1		9
Utrikeshandel						
Varuexport	mdr kr		apr	99,6	0 ¹⁾	0
			jan–apr	385,8		–1
Varuimport	mdr kr		apr	95,2	0 ¹⁾	–1
			jan–apr	377,1		0
Handelsnetto	mdr kr		apr	4,4		
			jan–apr	8,7		
Bytesbalans	mdr kr		4 kv	63,7		
			1–4 kv	246,2		
Konsumtion						
Detaljhandelns försäljning	volym	2010=100	apr	116,5 ¹⁾	0,0 ¹⁾	1,7
			jan–apr			2,9
Hushållens konsumtionsindikator	volym	2010=100	mar	112,3 ¹⁾	0,1 ¹⁾	1,9
			jan–mar			2,4
Personbilsregistreringar, nya	st		maj	36 610		17
			jan–maj	158 301		11
Consumer Confidence Indicator ³⁾		medelv=100	maj	96,0 ⁴⁾	96,6 ⁴⁾	99,0 ⁴⁾
Priser						
Konsumentprisindex		1980=100	apr	315,6	0,0	0,8
Konsumentprisindex, fast ränta		1987=100	apr	205,9	0,0	1,4
Producentprisindex		2005=100	apr	110,5	–0,9	–4,2
Exportprisindex		2005=100	apr	104,6	–1,1	–6,3
Importprisindex		2005=100	apr	103,4	–1,2	–7,4
Prisindex för inhemsk tillgång		2005=100	apr	109,9	–1,2	–4,9
Hemmamarknadsprisindex		2005=100	apr	116,9	–0,8	–2,3
Arbetsmarknad, löner						
Sysselsatta 15–74 år	1 000-tal		apr	4 873		2,3
Arbetslösa 15–74 år	1 000-tal		apr	381		–11,9
därav heltidsstuderande	1 000-tal		apr	151		–16,2
Arbetade timmar	10 000-tal		apr	16 670		4,6
Lediga platser, nyanmälda	1 000-tal		apr	128		32,3
Arbetskostnadsindex, industriarbetare		2008 jan=100	mar	122,7		4,5
Timlön, industriarbetare	kr		mar	175,0		3,4
Finansmarknad						
Utlåning till hushåll ⁵⁾	mdr kr		apr	3 369		7,7
Utlåning till icke-finansiella företag ⁵⁾	mdr kr		apr	2 025		4,9
Lång ränta, 10-åriga statsobligationer	%		maj	0,77	–0,04 ²⁾	0,02 ²⁾
Kort ränta, 3-mån statsskuldväxlar	%		maj	–0,60	0,00 ²⁾	–0,33 ²⁾
Statsskuldens månadsförändring	mdr kr		apr	–16,0		
Valutakurs, TCW-index	18 nov 1992=100		31 maj	129,3	1,7	–1,5

1) Säsongrensade tal 2) Procentenheter 3) Hushållens syn på den egna och den svenska ekonomin 4) Index för resp period 5) Från monetära finansinstitut

Utges av Statistiska centralbyrån, avd för nationalräkenskaper,
Box 24300, 104 51 STOCKHOLM
Tfn 08-506 940 00
Ansvarig utgivare: Ylva Hedén Westerdahl
Redaktör: Johannes Holmberg
Layout: Monica Andersson

Copyright SCB. Citera gärna, men uppge källa.

ISSN 1653-9435

URN:NBN:SE:SCB-2016-A06T11605_pdf (pdf)